

**Prevod vlastníckeho práva
medzi obchodnými
korporáciami - zmeny
v súvislosti s rekodifikáciou
súkromného práva**

Bakalárska práca

Vedúci práce:

JUDr. Dana Zapletalová, Ph.D.

Michal Mitošinka

Brno 2015

Rád by som sa poďakoval svojej vedúcej JUDr. Daně Zapletalovej, Ph.D. za odborné vedenie, vecné pripomienky a rady k vypracovaniu tejto bakalárskej práce.

Čestné prehlásenie

Prehlasujem, že som prácu: Prevod vlastníckeho páva medzi obchodnými korporáciami, zmeny v súvislosti s rekodifikáciou súkromného práva, som vypracoval samostatne a všetky použité zdroje a informácie uvádzam v zozname použitej literatúry. Súhlasím, aby moja práca bola zverejnená v súlade § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách v znení neskorších predpisov a v súlade s platnou *Směrnici o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Som si vedomý/a, že sa na moju prácu vzťahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzatvorenie licenčnej zmluvy a použitie tejto práce ako školského diela podľa § 60 odst. 1 autorského zákona.

Ďalej sa zaväzujem, že pred spísaním licenčnej zmluvy o použití diela inou osobou (subjektom) si vyžiadam písomné stanovisko univerzity, že predmetná licenčná zmluva nie je v rozpore s oprávnenými záujmami univerzity a zaväzujem sa uhradiť prípadný príspevok na úhradu nákladov spojených so vznikom diela, a to až do ich skutočnej výšky.

V Brne dňa:

.....

podpis

Abstract

Bachelor thesis is focused on impacts of changes in legislation relating to business corporations as business entities in the area of transfer of ownership. The thesis consists of two parts - theoretical and practical. The theoretical part is focused on the study and analysis of literature and scientific approaches to research problems. There is also included a discussion of relevant legislation and its comparison. In the practical part this gained theoretical knowledge is applied to specific examples. At the end of this bachelor thesis are evaluated positive, possibly negative impacts on the efficiency of the company management.

Key words

Ownership, business corporation, transformation of civil code, transfer of ownership, limited company, contract

Abstrakt

Bakalárska práca sa zaoberá dopadmi zmien v legislatíve na obchodné korporácie ako subjekty podnikania v oblasti prevodu vlastníckeho práva. Práca sa skladá z dvoch častí – teoretickej a praktickej. Teoretická časť je zameraná na štúdium a analýzu odbornej literatúry a vedeckých prístupov k skúmanej problematike. Taktiež je tu zahrnutý rozbor príslušnej legislatívy a jej komparácia. V praktickej časti sú získané teoretické poznatky aplikované na konkrétne príklady. V závere práce sú vyhodnotené predpokladané pozitívne prípadne negatívne dopady na efektívnosť hospodárenia obchodných spoločností.

Klíčové slová

Vlastnícke právo, obchodná korporácia, rekodifikácia zákonníku, prevod vlastníctva, spoločnosť s ručením obmedzeným, zmluva

Obsah

1	Úvod	9
2	Cieľ a metodika práce	10
2.1	Cieľ práce	10
2.2	Metodika práce	10
3	Teoretická časť	12
3.1	Obchodné korporácie.....	12
3.1.1	Verejná obchodná spoločnosť.....	13
3.1.2	Komanditná spoločnosť.....	14
3.1.3	Spoločnosť s ručením obmedzeným	16
3.1.3.1	Podiel na zisku	18
3.1.4	Akciová spoločnosť.....	19
3.1.4.1	Akcie	20
3.1.4.2	Vymeniteľné a prioritné dlhopisy.....	21
3.1.4.3	Upisovanie a nadobúdanie vlastných akcií	22
3.1.4.4	Podiel na zisku	22
3.1.5	Družstvo	23
3.2	Vlastníctvo a vecné práva	25
3.2.1	Nadobudnutie vlastníckeho práva.....	26
3.2.1.1	Privlastnenie a nález	26
3.2.1.2	Prírastok.....	26
3.2.1.2.1	Prirodzený prírastok	27
3.2.1.2.2	Umelý prírastok	27
3.2.1.2.3	Zmiešaný prírastok	27
3.2.1.3	Vydržanie	27
3.2.1.4	Prevod vlastníckeho práva.....	28
3.2.1.4.1	Prevod vlastníckeho práva k hnutelným veciam	28
3.2.1.4.2	Prevod vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam.....	29
3.2.1.5	Nadobudnutie vlastníckeho práva od neoprávneného	29

3.2.1.6	Nadobudnutie vlastníckeho práva rozhodnutím orgánu verejnej moci	30
3.3	Spoluvlastníctvo	31
3.3.1	Spoluvlastnícky podiel.....	31
3.3.2	Bytové spoluvlastníctvo	32
3.3.3	Prídátne (akcesorické) spoluvlastníctvo	33
3.3.4	Oddelenie zo spoluvlastníctva, zrušenie spoluvlastníctva	33
3.4	Vybrané typy zmlúv	34
3.4.1	Kúpna zmluva	34
3.4.1.1	Kúpa hnutelnej veci.....	34
3.4.1.2	Kúpa nehnuteľnej veci.....	35
3.4.1.3	Vedľajšie dojednania pri kúpnej zmluve.....	35
3.4.1.4	Kúpa závodu	37
3.4.2	Darovanie.....	37
3.4.3	Zmenná zmluva	38
3.4.4	Zákon o registri zmlúv	38
4	Praktická časť	40
4.1	Predstavenie spoločnosti.....	41
4.1.1	Hospodárenie spoločnosti	41
4.1.2	Vzťahy medzi prepojenými osobami	43
4.1.2.1	Likvidácia.....	43
4.1.2.2	Podiely	44
4.1.2.3	Zrušenie zákazu reťazenia	46
4.2	Náklady spojené s rekonštrukciou.....	48
4.2.1	Zmena zakladateľských listín	48
4.2.2	Plná moc k jednaniu	49
4.2.3	Internetové stránky	50
4.3	Predpokladané dopady zmien zmluvného práva	52
4.3.1	Zjednotenie právnej úpravy.....	52
4.3.2	Predzmluvná zodpovednosť	52
4.3.3	Obchodné podmienky.....	53
4.3.4	Forma zmluvy	53
4.3.5	Ochrana slabšej zmluvnej strany.....	54

4.3.6	Ochrana pred lichvou.....	55
4.3.7	Zmluvná pokuta	55
4.3.8	Postúpenie zmluvy	56
4.3.9	Zmluva o zmluve budúcej	57
4.3.10	Oneskorenie sa dlžníka	58
5	Záver	59
6	Literatúra	61
A.	Rozvaha spoločnosti INTERIÉR	65

Zoznam tabuliek

Tab. 1	SRO z hľadiska vlastníckej štruktúry.....	45
Tab. 2	Štruktúra vlastníkov SRO podľa domicilu.....	46
Tab. 3	Náklady spojené s úpravou spoločenskej zmluvy.....	48

1 Úvod

Počas ľudských dejín prechádzala legislatíva sústavnými zmenami. Jej prvopočiatky sa nachádzajú v časoch Mezopotámie, kde bol vytvorený Chamurapiho zákonník (1800 – 1686 p.n.l.). Tento zákonník je jedným z prvých (dlhodobo bol považovaný za prvý). Bol vytesaný do kamennej dosky a jeho základným princípom bolo oko za oko, zub za zub. Ďalším významným dielom pre náš právny poriadok z historického hľadiska bola kodifikácia súkromného práva v r. 1811, kedy vošiel v účinnosť rakúsky všeobecný občiansky zákonník. Ten sa stal vzorom pre kodifikácie v ďalších európskych zemiach. V Československu bol občiansky zákonník úplne nahradený až v 50. rokoch minulého storočia. S rozvíjajúcou sa spoločnosťou bolo nutné bližšie špecifikovať jednotlivé právne úkony a vzťahy, a definovať nové. Táto potreba posúva ľudstvo dopredu, vedie k lepšej ochrane osobných práv človeka a obecné k lepšej životnej úrovni. Občiansky zákonník (z. č. 40/1964) už dlhšiu dobu plne nevyhovoval spoločenským vzťahom. Táto situácia a snahy legislatívcov v Českej republike vyústili ku dňu 1.1.2014 k rekodifikácii právneho rádu spočívajúcej predovšetkým v prijatí nového občianskeho zákonníku (ďalej len NOZ). Táto právna úprava nahradila predošlý občiansky a obchodný zákonník (ďalej len ObchZ). Popri NOZ vznikol aj zákon o mezinárodnom právu súkromnom, a pre moju prácu veľmi dôležitý, zákon o obchodných korporáciách (ďalej len ZOK).

V mojej práci sa budem venovať dopadom spôsobeným touto rekodifikáciou. Konkrétne pôjde o dopady na obchodné korporácie ako subjekty podnikania v oblasti prevodu vlastníckeho práva.

Túto tému som si vybral pretože samotná tematika obchodných spoločností mi príde veľmi zaujímavá. Keďže v budúcnosti by som chcel pracovať v investičnom sektore myslím, že podrobnejšie oboznámenie sa s právnou úpravou obchodných korporácií a znalosť zmluvných vzťahov, ktorých sa rekodifikácia dotýka veľmi významne bude pre mňa prínosná.

2 Cieľ a metodika práce

2.1 Cieľ práce

Hlavným cieľom bakalárskej práce je vyvrátiť alebo potvrdiť hypotézu o tom či rekodifikácia záväzkových vzťahov pozitívne ovplyvnila podnikanie obchodných korporácií. Budem sa snažiť zistiť aké dopady majú zmeny v legislatíve pre obchodné korporácie ako subjekty podnikania. Predpokladám, že odstránenie dvojkoľajnosti právnej úpravy obchodných záväzkov zo zmlúv a nový zákon o obchodných korporáciách má vplyv aj na proces prevodu vlastníckych práv u jednotlivých typov obchodných korporácií. Bude prevedená komparácia predšlej a súčasnej právnej úpravy vrátane ekonomických aspektov tejto problematiky.

2.2 Metodika práce

V teoretickej časti bakalárskej práce bude obecné klasifikovaná obchodná korporácia a jej jednotlivé typy. Ďalej budú definované základné právne úpravy vecných práv – pojem vec, vlastníctvo a vlastnícke právo, spoluvlastníctvo, nákupná zmluva a vybrané zmluvné typy v rámci podnikania. Následne sa budem venovať vytýčeniu zmien, ktoré nastali v dôsledku rekodifikácie zákonníka, konkrétne v ustanoveniach, ktoré sa dotýkajú obchodných korporácií, vlastníctva a vecného práva.

V praktickej časti, budem aplikovať získané teoretické poznatky na konkrétne príklady, ktoré sú doplnené vlastnými komentármi. V úvode teoretickej časti popíšem môj postup a zdôvodním, prečo som si vybral konkrétnu spoločnosť s ručením obmedzeným (ďalej len SRO).

V prvej časti praktickej časti budem pracovať so spoločenskou zmluvou a poslednou aktualizovanou výročnou správou vybranej spoločnosti nachádzajúcej sa v obchodnom registri. Tieto dokumenty mi poskytnú potrebné informácie, vďaka ktorým zistím hospodárske výsledky a faktory, ktoré ovplyvňujú hospodárenie spoločnosti. Vďaka tomu môžem vyvodiť dôsledky rekodifikácie na tieto faktory a tým pádom aj na hospodárenie spoločnosti. Tiež sa bude venovať dopadom rekodifikácie na vzťahy spoločnosti s prepojenými osobami. Konkrétne sa jedná o dopady rekodifikácie na likvidáciu dcérskej spoločnosti skúmanej SRO a na právnu úpravu podielov SRO.

V druhej kapitole popíšem konkrétne náklady plynúce SRO z rekodifikácie právnej úpravy Českej republiky a okomentujem či sa jednotlivé náklady týkajú aj mnou skúmanej SRO.

V poslednej časti sa budem venovať zmenám týkajúcim sa zmluvného práva. Najprv rozoberiem základné zmeny zmluvných vzťahov vo všeobecnej rovine a následne vyvodím dôsledky týchto zmien pre podnikanie spoločností.

V závere práce vyhodnotím predpokladané pozitívne a negatívne dopady rekodifikácie právnej úpravy na efektívnosť hospodárenia obchodných spoločností.

3 Teoretická časť

3.1 Obchodné korporácie

S účinnosťou od 1.1.2014 nahradila väčšinu predpisov súkromného práva nová právna úprava. Jej základ predstavujú NOZ, ZOK a zákon o mezinárodnom právu súkromom.

ZOK nahradzuje obchodný zákonník. Obmedzuje sa však len na úpravu obchodných spoločností (verejné obchodné spoločnosti, komanditné spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným, akciové spoločnosti) a družstiev (Josková, 2014, s.9).

Medzi obchodné korporácie sa zaraďujú obchodné spoločnosti a družstvá. Spoločnosťami sú verejná obchodná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, európska spoločnosť a európske hospodárske záujmové združenie. Družstvami sú družstvo a európska družstevná spoločnosť (Lasák, 2013, s. 1).

V tejto kapitole vymedzím jednotlivé typy spoločností a družstiev a budem za venovať problematike ich zakladania. Aj keď problematika zakladateľských zmlúv nie je cieľom mojej bakalárskej práce, nemôžem ju opomenúť pretože sa úzko dotýka vlastníckych a spoluvlastníckych práv (ako napríklad prevody podielov v spoločnostiach, podiel na zisku a iné).

Obchodné korporácie sa zakladajú právnym jednaním zakladateľov, v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným a akciovej spoločnosti (ďalej len AS) aj jediného zakladateľa. Toto zakladateľské právne jednanie musí určiť minimálne názov, sídlo právnickej osoby, predmet činnosti, aký ma právnická osoba štatutárny orgán a ako sa vytvára. Určí tiež kto sú prví členovia štatutárneho orgánu. Zakladateľské právne jednanie sa vyžaduje v písomnej forme (§123 NOZ). Zakladateľské právne jednanie je nový termín, ktorý nahrádza termín podľa ObchZ zakladateľský dokument.

Ak nevyplýva z iných ustanovení zákona niečo iné, zakladá sa spoločnosť spoločenskou zmluvou podpísanou všetkými zakladateľmi. Pravosť podpisov zakladateľov musí byť úradne overená. Pokiaľ sa touto zmluvou zakladá kapitálová spoločnosť (SRO a akciová spoločnosť), vyžaduje sa forma verejnej listiny (notársky zápis). Spoločenská zmluva, ktorou sa zakladá družstvo sa uzatvára prijatím ustanovujúcej schôdze. Ak pripúšťa právny predpis aby spoločnosť založil jediný zakladateľ, zakladá sa zakladateľskou listinou, zaobstaranou vo forme verejnej listiny (notársky zápis)(ZOK, §8). Zápisom do obchodného registra potom vzniká obchodná korporácia ako právnická osoba.

Spoločenská zmluva je právne jednanie, ktoré môže byť dvojstranné alebo viacstranné. Zakladateľská listina je právnym jednaním jednostranným. Zvláštnym rysom spoločenskej zmluvy je aj to, že zmluva nezaväzuje len jej účastníkov, ale aj osobu, ktorá ju neuzavrela, totiž samotnú spoločnosť. Založením vznikne medzi spoločníkmi zmluvný pomer, v ktorom sú navzájom viazaný právami a povinnosťami. Korporácia v tejto fáze v zásade nemá účinky voči tretím

osobám, to však neplatí do všetkých dôsledkov. Po založení je možné už uskutočňovať určité právne jednania menom vznikajúcej korporácie, aj keď táto korporácia ešte neexistuje ako právny subjekt (Bělohávek, 2013, s.91).

Právne jednanie týkajúce sa založenia, vzniku, zmeny, zrušenia alebo zániku obchodnej korporácie vyžadujú písomnú formu s úradne overenými podpismi, inak sú neplatné (ZOK, §6). Notársky zápis o založení korporácie je zápisom o právnom jednaní, ktorý je verejnou listinou. Podľa §63 notárskeho rádu musí takýto notársky zápis obsahovať:

- a) Miesto, deň, mesiac a rok jednania
- b) Meno a priezvisko notára a jeho sídlo
- c) Meno, priezvisko, bydlisko a dátum narodenia účastníkov a ich zástupcov, svedkov, dôverníkov a tlmočníkov
- d) Prehlásenie účastníkov, že sú plne svojprávnymi
- e) Údaj, ako bola overená totožnosť účastníkov, svedkov, dôverníkov a tlmočníkov
- f) Obsah jednania
- g) Údaj o tom, že bol zápis po prečítaní účastníkmi schválený
- h) Podpisy účastníkov alebo ich zástupcov, svedkov, dôverníkov a tlmočníkov
- i) Pečiatka úradného razítka notára a jeho podpis

3.1.1 Verejná obchodná spoločnosť

Verejná obchodná spoločnosť (ďalej len VOS) je spoločnosť aspoň dvoch osôb, ktoré sa zúčastňujú na jej podnikaní alebo správe jej majetku a ručia za dlhy spoločnosti spoločne a nerozdielne. V prípade kedy je spoločníkom právnická osoba, vykonáva spoločnícke práva a povinnosti ňou poverený zmocnenec, ktorým môže byť len fyzická osoba. Spoločníkom nemôže byť ten na koho majetok bol v posledných troch rokoch vypísaný konkurz, alebo bol návrh na zahájenie insolventného riadenia zamietnutý pre nedostatok majetku, alebo bol konkurz zrušený preto, že je jeho majetok z cele nepostačujúci. Kto tento zákaz poruší, sa spoločníkom nestane, aj keď spoločnosť vznikne (ZOK, §95).

Poňatie VOS zostalo v základných rysoch zhodné s tým, ako bolo obsahom úpravy ObchZ. V novej úprave sa kladie dôraz na osobný charakter tejto formy obchodnej spoločnosti. Rozsah ručiteľského záväzku spoločníkov zostal zachovaný. Odlišné je vymedzenie podmienok, pri ktorých sa osoba môže stať spoločníkom verejnej obchodnej spoločnosti, kde tieto podmienky sú viazané len na osoby, ktoré budú členmi štatutárneho orgánu. Inak sa uplatňuje obecná úprava fyzických a právnických osôb obsiahnutá v novom občianskom zákonníku (Bělohávek, 2013, s.492).

VOS môže byť založená za účelom podnikania alebo účelom správy vlastného majetku. Výhodou VOS je vysoká flexibilita v možnosti usporiadania vnútorných pomerov a aj veľká dôveryhodnosť pre veriteľa. Nevýhodou je neobmedzené ručenie spoločníkov (Josková, 2014, s.13).

Vzájomné právne pomery spoločníkov sa riadia spoločenskou zmluvou. Ak nie je v spoločenskej zmluve dohodnuté inak, sú podiely spoločníkov rovnaké (ZOK, §97). Spoločenská zmluva je základným spoločenským dokumentom VOS. Stanovuje a upravuje vzájomné právne pomery spoločníkov, teda ich práva a povinnosti na spoločnosti. Mieru rozsahu týchto práv a povinností plynúcu z účasti spoločníka vo VOS predstavuje podiel. Podiel je v §31 ZOK definovaný ako účasť spoločníka v obchodnej korporácii a tomu odpovedajúce práva a povinnosti plynúce z tejto účasti. Vo VOS, môže mať každý spoločník iba jeden podiel, pričom tento podiel nesmie byť predstavovaný cenným papierom alebo zaknihovaným cenným papierom. Prevod podielu spoločníka vo verejnej obchodnej spoločnosti sa zakazuje (ZOK, §116).

Medzi práva a povinnosti plynúce z vlastníctva podielu spoločnosti patrí napríklad aj to, že spoločník ma právo na podiel na zisku vo výške 25 % z čiastky, v ktorej splnil svoju vkladovú povinnosť. Pokiaľ zisk spoločnosti k vyplateniu tejto čiastky nepostačuje, rozdelí sa zisk medzi spoločníkov v pomere čiastok, v ktorých splnili svoju vkladovú povinnosť. Zostávajúci zisk sa delí medzi spoločníkov rovným dielom (ZOK, §113).

Paragraf 98 ZOK udáva popri základných náležitosti ktoré musí obsahovať spoločenská zmluva podľa §123 NOZ, že spoločenská zmluva obsahuje taktiež:

- a) Firmu spoločnosti
- b) Predmet podnikania spoločnosti alebo údaj, že bola založená za účelom správy vlastného majetku
- c) Určenie spoločníkov uvedením mena alebo mien a priezvisk, v prípade právnickej osoby názvu a bydliska alebo sídla

Vyššie uvedené obsahové náležitosti sú náležitosťami povinnými a zároveň minimálnymi. V praxi je bežné, že spoločenská zmluva obsahuje ďalšiu úpravu práv a povinností spoločníkov nad rámec minimálneho požiadavku zákona §98 ZOK. Zákon o obchodných korporáciách túto situáciu predvída, a preto pripúšťa aby určitú otázku upravila spoločenská zmluva buď originálne alebo odchyľne od subsidiárne použitej úpravy zákona. Právna úprava obsahových náležitostí spoločenskej zmluvy vo verejnej obchodnej spoločnosti nadväzuje na doterajšiu úpravu a v zásadných rysoch sa od nej neodchyľuje. Zákon jasnejším a viacej rozvrstveným spôsobom špecifikuje ďalšie možné náležitosti spoločenskej zmluvy, a to buď v rovine špecifických zjednaní, alebo v rovine dispozícií, ktoré umožňujú spoločníkom upraviť niektoré otázky odchyľne od zákona (Bělohávek, 2013, s. 533-536).

3.1.2 Komanditná spoločnosť

Komanditná spoločnosť (ďalej len KS) je spoločnosť s aspoň dvomi spoločníkmi, kde aspoň jeden spoločník ručí za dlhy spoločnosti celým svojím majetkom (komplementár) a aspoň jeden spoločník ručí za dlhy iba obmedzene (komanditista). Firma obsahuje označenie "komanditná spoločnosť", ktoré môže byť nahradené skratkou "kom. spol." alebo "k. s.". Komanditista, ktorého meno je uvedené vo firme, ručí za dlhy spoločnosti ako komplementár (§118 ZOK). Po no-

vom môže byť KS založená nielen za účelom podnikania, ale aj za účelom správy vlastného majetku. Medzi výhody KS patrí flexibilita pri úprave vnútorných pomerov a možnosť zapojenia spoločníkov, ktorí ručia iba v obmedzenej výške. Medzi nevýhody patrí napríklad neobmedzené ručenie komplementárov, ktoré býva obchádzané tým, že komplementárom je iná právnická osoba, ktorej spoločníci neručia za záväzky spoločnosti (Josková, 2014, s.14). ZOK sa v úprave podoby firmy komanditnej spoločnosti neodchyľuje od zavedených postupov a predošlej úpravy obsiahnutej v ObchZ. Zachovaná zostala tiež úprava rozsahu ručenia komanditistu, ktorého meno je súčasťou obchodnej firmy komanditnej spoločnosti. ZOK výslovne neupravuje podmienky, ktoré musí osoba splniť, aby sa mohla stať spoločníkom komanditnej spoločnosti. Úpravu ponecháva na obecných ustanoveniach občianskeho zákonníku o právnických osobách. V nadväznosti na úpravu VOS novo stanovuje, kto sa spoločníkom komanditnej spoločnosti stať nemôže. Táto úprava je však aplikovaná len vtedy, pokiaľ tak stanoví spoločenská zmluva komanditnej spoločnosti (Bělohávek, 2013, s.603).

Paragraf 119 ZOK hovorí, že pokiaľ zo spoločných ustanovení časti druhej a tejto hlavy zákona neplynú niečo iné, použijú sa na KS primerane ustanovenia o VOS. Na základe tohto paragrafu je treba konštatovať, že obecné minimálne náležitosti spoločenskej zmluvy sú zakotvené v §98 ZOK, ktorý je citovaný v predošlej kapitole o verejnej obchodnej spoločnosti. Podľa úpravy obsiahnutej v §124 ZOK musí nad tieto minimálne náležitosti spoločenská zmluva komanditnej spoločnosti obsahovať tiež:

- a) Určenie, ktorý zo spoločníkov je komplementár a ktorý komanditista
- b) Výšku vkladu každého komanditistu

Tak isto ako aj pri VOS, sú tieto údaje minimálne povinné. V praxi spoločníci upravujú v spoločenskej zmluve radu ďalších otázok súvisiacich s fungovaním a organizáciou KS.

Komanditista môže prevádzať svoj podiel a môže ich držať aj viacej (obdobne ako spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným). Preto môže byť jeho podiel taktiež zástavou, oproti podielu komplementára. §120 ZOK hovorí, že podiely komanditistov sa určujú podľa pomeru ich vkladov a že výška vyrovnávací podielu komanditistu sa určí podľa pravidiel stanovených týmto zákonom pre vyrovnávací podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným. Právo na vyrovnávací podiel je obecné upravené v §36 ZOK. Toto právo náleží každému spoločníkovi, ktorého účasť v obchodnej korporácii za jej trvania zaniká inak ako prevodom podielu, alebo udelením príklepu v riadení o výkone rozhodnutí. Ak spoločenská zmluva nestanovuje inak, stanoví sa výška vyrovnávacieho podielu ku dňu zániku účasti spoločníka v obchodnej korporácii z vlastného kapitálu zisteného z účtovnej uzávierky zostavenej ku dňu zániku účasti spoločníka v obchodnej korporácii. Takto sa stanoví výška vyrovnávacieho podielu, ktorý náleží komplementárovi v prípade zániku jeho účasti na spoločnosti za súčasného trvania spoločnosti. Pri určení výšky vyrovnávacieho podielu komanditistu zákon odkazuje na pravidlá, ktoré stanovuje pre výpočet vyrovnávacieho podielu v SRO.

ObchZ výslovnú úpravu o podiele komanditistu, resp. o stanovení výšky vyrovnávacieho podielu komanditistu neobsahoval. Hlavnou zmenou oproti pre-

došlej úprave je možnosť, aby komanditista mal v komanditnej spoločnosti viacej podielov. Určenie výšky vyrovnávacieho podielu komanditistu sa od predošlej úpravy výrazným spôsobom neodchyľuje. Rovnako nebol výslovne upravený prevod podielu komanditistu v komanditnej spoločnosti. Prípustnosť tohto prevodu vyplýva z primeranej aplikácie ustanovení o SRO na právne postavenie komanditistov. ZOK vo vzťahu k prevoditeľnosti podielu komanditistu tiež využíva úpravu spoločnosti s ručením obmedzeným (ZOK, §123). Prevoditeľnosť podielu spoločníka, ktorý je komplementárom, je zo zákona vylúčená (Bělohávek, 2013, s.621).

Na základe primeranej aplikácie ustanovení §207 ZOK a ďalších, je možné dospieť k záveru, že komanditista môže previesť svoj podiel na iného spoločníka (komanditistu). Spoločenská zmluva môže prevod podielov podmieniť súhlasom najvyššieho orgánu spoločnosti, tj. všetkých spoločníkov, prípadne štatutárneho orgánu. Komanditista môže zmluvou previesť svoj podiel tiež na osobu stojacu mimo spoločnosť. Tento prevod môže ale spoločenská zmluva komanditnej spoločnosti vylúčiť. Takýto prevod by bol zároveň možný len so súhlasom najvyššieho orgánu spoločnosti. Zmluva o prevode podielu nadobudne účinnosť až v okamihu, kedy bude súhlas udelený, pričom voči spoločnosti je prevod podielov účinný dorúčením účinnej zmluvy. Nadobudnutím podielu pristúpi nadobúdateľ (nový spoločník) ku spoločenskej zmluve a bude ručiť za dlhy, ktoré boli spolu s podielom, ktorý naňho bol prevedený, spojené. Vzhľadom k tomu, že komanditista môže mať na komanditnej spoločnosti viacej podielov, je možné, aby komanditista previedol iba niektorý z týchto podielov (Bělohávek, 2013, s.622).

3.1.3 Spoločnosť s ručením obmedzeným

SRO je spoločnosť, za ktorej dlhy ručia spoločníci spoločne a nerozdielne do výšky, v akej nesplnili vkladové povinnosti podľa stavu zapísaného v obchodnom registri v dobe, kedy boli veriteľom vyzvaní k plneniu. Firma obsahuje označenie "spoločnosť s ručením obmedzeným", ktoré môže byť nahradené skratkou "spol. s.r.o." alebo "s.r.o." (§132 ZOK).

V Českej republike je SRO najobľúbenejším typom obchodnej spoločnosti. Je tu registrovaných cez 300 000 obchodných spoločností, z ktorých viac ako 90% tvoria spoločnosti s ručením obmedzeným. Ich počet každoročne rastie o 5 a viacej percent, zatiaľ čo počet živnostníkov viac-menej stagnuje. Dôvodom takejto obľúbenosti SRO je vyššia dôveryhodnosť právnickej osoby a obmedzené ručenie za záväzky oproti podnikaniu fyzických osôb. Tieto výhody zďaleka prevažujú mierne vyššiu administratívnu náročnosť podnikania, ktorá so s.r.o. súvisí (e-sro, 2006).

V ZOK došlo oproti predošlej právnej úprave s.r.o. k týmto zásadným zmenám:

- Ruší sa
 - minimálna výška základného kapitálu 200 000 Kč
 - minimálna výška vkladu každého spoločníka 20 000 Kč

- maximálny počet 50 spoločníkov
- menovanie znalca súdom
- Zavádza sa
 - oprávnenie SRO vydávať kmeňové listy
 - možnosť vydávania rôznych druhov podielov
 - oprávnenie spoločníka vlastníť viacej podielov (viacej druhov podielov)
 - iná konštrukcia ručenej povinnosti spoločníkov za dlhy spoločnosti
 - menovanie znalca súdom
 - konkrétnejšia úprava práva spoločníka na informácie
 - možnosť spoločníka vystúpiť zo spoločnosti (pri splnení podmienok daných zákonom, prípadne spoločenskou zmluvou)
 - možnosť hlasovať a rozhodovať mimo valnú hromadu s využitím technických prostriedkov
 - kumulatívne hlasovanie pri voľbe orgánov spoločnosti
 - povinnosť jednatel'a zúčastniť sa na valnej hromade (Bělohlávek, 2012, s.645).

Podiel spoločníka v SRO sa určuje podľa pomeru jeho vkladu na tento podiel pripadajúci k výške základného kapitálu, ibaže spoločenská zmluva určí inak (ZOK, §133). Toto ustanovenie je dispozitívne, a teda umožňuje v spoločenskej zmluve vylúčiť priamu väzbu medzi výškou uhradzovacej povinnosti spoločníka a výškou jeho podielu na spoločnosti a založiť tak do určitej miery nerovné postavenie spoločníkov v spoločnosti. Možnosť stanoviť výšku obchodných podielov v spoločenskej zmluve bez ohľadu na výšku vkladov spoločníkov však nie je neobmedzená. Pre stanovenie odchylnej výšky obchodných podielov je potrebný vždy nejaký dôvod. Takýmto dôvodom môže byť napríklad to, že sa niektorí spoločníci osobne podieľajú na činnosti spoločnosti, zatiaľ čo iní nie, alebo to, že sa všetci spoločníci z dôvodu osobných väzieb zhodli na tom, že majú mať v spoločnosti rovnaké postavenie bez ohľadu na výšku vkladov (Štenglová, 2010).

ZOK vo vzťahu k SRO oproti predošlej úprave zásadne zmenil pravidlá vzťahujúce sa k obchodnému podielu. Podľa §135 môže spoločenská zmluva SRO pripustiť vznik rôznych druhov podielov. K rovnakému druhu podielu budú patriť všetky podiely, s ktorými sú spojené rovnaké práva a povinnosti. Základným podielom bude podiel, s ktorým nie sú spojené žiadne zvláštne práva a povinnosti. Pokiaľ tak určí spoločenská zmluva, môže jeden spoločník vlastníť aj viacej podielov v SRO, a to dokonca podielov rôzneho druhu (Víghová, 2012).

Nóvum predstavuje tiež možnosť upravenú pre SRO vydávať tzv. kmeňové listy. Podľa ustanovenia §137 ZOK môže podiel spoločníka v SRO predstavovať kmeňový list, pokiaľ tak určí spoločenská zmluva. V prípade existencie viacej podielov jedného spoločníka sa môže tomuto spoločníkovi vydať tiež viacej kmeňových listov. Kmeňový list je možné vydať len ako cenný papier na rad. Kmeňový list nie je možné vydať ako zaknihovaný cenný papier. Kmeňový list

nie je možné kótovať, resp. nie je možné ho verejne ponúkať alebo prijímať k obchodovaniu na európskom regulovanom trhu ani na inom verejnom trhu. Kmeňový list tiež nie je možné vydať k podielu, ktorého prevoditeľnosť je kvalifikovane obmedzená alebo podmienená (Víghová, 2012).

Podľa §146 ZOK spoločenská zmluva upravujúca SRO obsahuje tiež:

- a) Firmu spoločnosti
- b) Predmet podnikania alebo činnosti spoločnosti
- c) Určenie spoločníkov uvedením mena a bydliska alebo sídla
- d) Určenie druhov podielov každého spoločníka a práv a povinností s nimi spojených, ak dovoľuje spoločenská zmluva vznik rôznych druhov podielov
- e) Výšku vkladu alebo vkladov pripadajúcich na podiel alebo podiely
- f) Výšku základného kapitálu
- g) Počet jednatel'ov a spôsob ich jednania za spoločnosť

Spoločenská zmluva môže určiť, že spoločnosť vydá stanovky, ktoré upravujú vnútornú organizáciu spoločnosti a podrobnejšie niektoré záležitosti obsiahnuté v spoločenskej zmluve.

Spoločnosť môže nadobudnúť svoj podiel, pokiaľ nejde o nadobudnutie zmluvou o prevode podielu. To platí obdobne pre nadobudnutie podielu spoločnosti ňou ovládanou osobou alebo osobou jednajúcou svojím menom na účet tejto ovládanej osoby. Spoločnosť, ktorá nadobudne svoj podiel, nevykonáva týmto podielom hlasovacie práva. Právo na podiel na zisku spojené s vlastným podielom v majetku spoločnosti zaniká jeho splatnosťou. Nevyplatená zisk spoločnosti prevedie na účet nerozdeleného zisku z minulých rokov. V prípade, že spoločnosť nadobudne všetky svoje podiely, prevedie ich alebo niektorý z nich jednatel' do 3 mesiacov od nadobudnutia posledného z nich na tretiu osobu, inak súd spoločnosť aj bez návrhu zruší (ZOK, §149). Nadobúdanie vlastných podielov je negatívnym javom, lebo základný kapitál je vnútorným dlhom spoločnosti voči jej spoločníkom, a nadobudnutím vlastných podielov sa stane, že sama spoločnosť bude svojím vlastným spoločníkom a dlh zanikne splýnutím, pretože veriteľ a dlžník splýnú v jeden subjekt (Bělohávek, 2013, s.706).

3.1.3.1 Podiel na zisku

Právo na podiel na zisku je základným právom spoločníka, ktoré tvorí obsah obchodného podielu. Podmienkou realizácie tohto práva je skutočnosť, že spoločnosť dosiahla v danom účtovnom roku zisk a že aspoň časť tohto zisku bola určená k rozdeleniu medzi spoločníkmi. Zisk je možné rozdeliť na základe riadnej a mimoriadnej účtovnej uzávierky schválenej najvyšším orgánom spoločnosti (Bělohávek, 2013, s.749).

Spoločníci sa podieľajú na zisku určenom valnou hromadou k rozdeleniu medzi spoločníkmi v pomere svojich podielov, ibaže by spoločenská zmluva stanovovala inak. Ak neurčí spoločenská zmluva alebo valná hromada inak, vypláca sa podiel na zisku v peniazoch. Spoločnosť vypláti podiel na zisku na svoje náklady a nebezpečenstvo na adresu spoločníka alebo bezhotovostným prevodom

na jeho účet. U podielov, s ktorými je spojený pevný podiel na zisku, sa uznesenie valnej hromady o rozdelení podielu na zisku nevyžaduje. Pevný podiel na zisku je splatný do 3 mesiacov od schválenia účtovnej uzávierky, z ktorej právo na podiel na zisku vyplýva. Čiastka o rozdelení medzi spoločníkmi nesmie prekročiť výšku hospodárskeho výsledku posledného skončeného účtovného obdobia zvýšenú po nerozdelený zisk z predchádzajúceho obdobia a zníženú o straty z predchádzajúcich období a o prídely do rezervných a iných fondov v súlade s týmto zákonom a spoločenskou zmluvou (ZOK, §161).

3.1.4 Akciová spoločnosť

Akciovou spoločnosťou (ďalej len AS) je spoločnosť, ktorej základný kapitál je rozvrhnutý na určitý počet akcií. Firma obsahuje označenie "akciová spoločnosť", ktoré môže byť nahradené skratkou "akc. spol. " alebo "a.s.". Výška základného kapitálu AS musí byť aspoň 2000 000 Kč, alebo 80 000 EUR (ZOK, §243, §246).

K založeniu AS sa nevyžaduje spoločenská zmluva ale prijatie stanov. Stanovy sú svojou povahou zmluvou, teda právnym jednaním, ktoré zaväzuje tak ako akcionára, tak aj akciovú spoločnosť a všetky jej orgány, vrátane valnej hromady. Toto ustanovenie je kogentné, a pokiaľ stanovy neobsahujú náležitosti v tomto ustanovení stanovené, spôsobuje to neplatnosť stanov (Bělohávek, 2013, s.1115). Ten, kto prijal stanovy a podieľa sa na úpise akcií, je zakladateľ. Stanovy obsahujú tiež:

- a) Firmu a predmet podnikania alebo činnosti
- b) Výšku základného kapitálu
- c) Počet akcií, ich menovitú hodnotu, určenie, či a koľko akcií bude znieť na meno alebo na majiteľa, alebo či budú vydané ako zaknihované cenné papiere, poprípade údaj o prevoditeľnosti akcií, poprípade údaj, či sú akcie imobilizované
- d) Ak majú byť vydané akcie rôznych druhov, ich názov a popis práv s nimi spojených
- e) Počet hlasov spojených s jednou akciou a spôsob hlasovania na valnej hromade, ak majú byť vydané akcie o rôznej menovitej hodnote, obsahujú stanovy tiež počet hlasov vzťahujúcich sa k tej ktorej výške menovitej hodnoty akcií a celkový počet hlasov v spoločnosti
- f) Údaj o tom, ktorý zo systémov vnútornej štruktúry spoločnosti bol zvolený, a pravidlá určenia počtu členov predstavenstva alebo dozornej rady
- g) Iné údaje ak tak stanový tento zákon

Stanovy pri založení spoločnosti obsahujú tiež:

- a) Údaje o tom, koľko akcií ktorý zakladateľ upisuje, za aký emisný kurz, spôsob a lehotu pre splatenie emisného kurzu a akým vkladom bude emisný kurz splatený
- b) V akej výške musí byť splatený základný kapitál k okamžiku vzniku spoločnosti

- c) Vtedy ak bude emisný kurz akcií plnený nepeňažitými vkladmi, meno vkladateľa, popis nepeňažitých vkladov, ako aj počet, menovitú hodnotu a druh akcií, ktoré sa za tento nepeňažitý vklad vydajú, ich formu, alebo údaj, že budú vydané ako zaknihované cenné papiere a určenie znalca, ktorý prevedie ocenenie nepeňažitého vkladu (§250 ZOK)

Medzi základné zmeny pri založení AS medzi súčasnou a predošlou právnou úpravou patrí, že AS je možné založiť už len jednorázovo, pretože sa upúšťa od založenia na základe verejnej ponuky akcií. Tomu odpovedá minimálna výška základného kapitálu, ktorá zostáva nezmenená (2000 000 Kč). Novo je možné vyjadriť základný kapitál v eurách, pokiaľ spoločnosť bude viesť účtovníctvo v eurách. Rezervný fond už nie je povinný. Nová právna úprava pripúšťa, aby AS založila len jedna fyzická osoba, čo obchodný zákonník neumožňoval a tento zákon bol rôznymi spôsobmi obchádzaný. K založeniu AS dochádza až jej zápisom do obchodného registra. ZOK ponúka akciovým spoločnostiam možnosť, aby po svojom vzniku vypustili zo svojich stanov údaje týkajúce sa založenia spoločnosti a ich stanovy sa tak stali prehľadnejšími (Togoto, 2013).

3.1.4.1 Akcie

Vlastnícke práva v AS sú späté s cennými papiermi akciovej spoločnosti, z ktorých najbežnejšie sú akcie. Aby som sa mohol venovať prevodu vlastníckych práv je preto potrebné definovať a rozčleniť cenné papiere AS.

Podľa ZOK §256 je akcia cenný papier alebo zaknihovaný cenný papier, s ktorým sú spojená práva akcionára ako spoločníka podieľať sa podľa tohto zákona a stanov spoločnosti na jej riadení, jej zisku a na likvidačnom zostatku pri jej zrušení s likvidáciou. Ak tak určia stanovy, môže spoločnosť vydať akcie, ktoré nemajú menovitú hodnotu a predstavujú rovnaké podiely na základnom kapitále spoločnosti (ďalej len kusové akcie). Ak vydá spoločnosť kusové akcie, nemôže vydať alebo mať vydané akcie s menovitou hodnotou. Podiel na základnom kapitále u kusovej akcie sa určí podľa počtu akcií. Na jednu kusovú akciu pripadá jeden hlas, ibaže by stanovy pripúšťali vydanie akcií s rozdielnou váhou hlasov. Stanovy môžu taktiež určiť, že zamestnanci spoločnosti môžu nadobúdať jej akcie alebo akcie spoločnosti s ňou prepojenou za zvýhodnených podmienok ako sú napríklad to, že zamestnanci nemusia splatiť celý emisný kurz upísaných akcií, alebo ich môžu nadobúdať za iných zvýhodnených podmienok pokiaľ bude prípadný rozdiel medzi splatenou časťou emisného kurzu a cenou, alebo emisným kurzom a cenou pokrytý z vlastných zdrojov spoločnosti (ZOK, §257-258).

Akcia môže mať formu cenného papiera na rad alebo na doručiteľa. To platí obdobne aj pre zaknihované akcie. Akcie vo forme cenného papiera na doručiteľa sa označuje ako akcia na majiteľa. Spoločnosť môže vydať akcie na majiteľa iba ako zaknihovaný cenný papier, alebo imobilizovaný cenný papier. To platí tiež obdobne pre zmenu formy alebo podoby akcií. Akcia vo forme cenného papiera na rad sa označuje ako akcia na meno. Akcia na meno sa prevádza rubopisom, v ktorom je jednoznačne uvedená identifikácia nadobúdateľa. K účinnosti prevodu akcie na meno voči spoločnosti sa vyžaduje oznámenie zmeny osoby

akcionára spoločnosti a predloženie akcie na meno spoločnosti. Stanovy môžu prevoditeľnosť akcií na meno obmedziť nie však vylúčiť. V prípade, že je prevoditeľnosť akcií na meno podmienená súhlasom orgánu spoločnosti, zmluva o prevode týchto akcií nenadobudne účinnosť skorej, ako bude súhlas udelený. Ak nie je súhlas udelený do 6 mesiacov odo dňa uzavretia zmluvy o prevode, nastávajú tie isté účinky, ako pri odstúpení od zmluvy, ibaže je v zmluve o prevode určené niečo iné. Ak je prevoditeľnosť akcií obmedzená inak ako súhlasom orgánu spoločnosti a ak prevedie akcionár akcie v rozpore s daným obmedzením, je prevod akcií neplatný. Ak stanovy podmienia prevoditeľnosť akcií na meno súhlasom orgánu spoločnosti, môžu tiež určiť, v akých prípadoch a za akých podmienok je príslušný orgán spoločnosti povinný súhlas udeliť, poprípade v akých prípadoch je povinný súhlas odmietnuť. Ak nerozhodne príslušný orgán spoločnosti do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti, platí, že súhlas bol udelený. Pokiaľ odmietne súhlas k prevodu akcie na meno udeliť, aj keď nebol podľa stanov povinný súhlas odmietnuť, spoločnosť bez zbytočného odkladu od doručenia žiadosti akcionára túto akciu odkúpi za primeranú cenu. Lehota pre uplatnenie práva na odkúpenie akcie je 1 mesiac odo dňa, kedy bolo akcionárovi doručenie rozhodnutie o odmietnutí s prevodom akcie. Ak je prevoditeľnosť akcie na meno stanovami obmedzená, platia rovnaké pravidlá aj pre ich zastavenie (ZOK, §263-273).

Akcie na majiteľa sú na rozdiel od akcií na meno neobmedzene prevoditeľné. Môžu byť vydané iba ako zaknihovaný cenný papier a akcionári nie sú oprávnení požadovať vydanie svojich imobilizovaných akcií z hromadnej úschovy (ZOK, §274).

Ďalším typom akcií sú zaknihované akcie, ktoré sú obdobne ako akcie na majiteľa neobmedzene prevoditeľné, pokiaľ stanovy ich prevoditeľnosť neobmedzia, a na obmedzenie ich prevoditeľnosti sa použijú ustanovenia o obmedzení prevoditeľnosti akcií na meno. Prevod zaknihovanej akcie je voči spoločnosti účinný ak jej bude preukázaná zmena osoby vlastníka akcie výpisom účtu vlastníka alebo dňom doručenia či prevzatia výpisu z evidencie emisie akcií podľa zákona upravujúceho podnikanie na kapitálovom trhu. Práva spojené so zaknihovanou akciou vykonáva osoba, ktorá je zapísaná v evidencii zaknihovaných cenných papierov k rozhodnému dňu ako vlastník akcie (ZOK, §275).

3.1.4.2 Vymeniteľné a prioritné dlhopisy

Pokiaľ to povoľujú stanovy môže spoločnosť na základe rozhodnutia valnej hromady vydať dlhopisy s ktorými je spojené právo na ich výmenu za akcie alebo prioritné dlhopisy, ktoré obsahujú právo na prednostné upisovanie akcií. Vydanie takýchto vymeniteľných dlhopisov môže byť viazané na výmenu za už vydané akcie, alebo na súčasné rozhodnutie spoločnosti o podmienenom zvýšení základného kapitálu. Vydanie prioritných dlhopisov je viazané na súčasné rozhodnutie spoločnosti o podmienenom zvýšení základného kapitálu (ZOK, §286).

3.1.4.3 Upisovanie a nadobúdanie vlastných akcií

Stav, kedy akciová spoločnosť má vo svojom vlastníctve akcie, ktorých je emitentom, je vždy stavom neprirodzeným. Platí to pritom tak ako z hľadiska akcionárov tejto spoločnosti, tak aj z hľadiska tretích osôb, či už ide o potenciálnych nadobúdateľov akcií tejto spoločnosti alebo o jej veriteľov. Vždy tu dochádza k určitej deformácii základného kapitálu, ktorý sa do tej či onej miery stáva základným kapitálom fiktívnym (Bělohávek, 2013, s.1327).

§298 ZOK hovorí že spoločnosť nesmie upisovať vlastné akcie. Taktiež hovorí, že vlastné akcie môže nadobúdať spoločnosť len za podmienok stanovených týmto zákonom. Ak sú akcie upísané v rozpore z týmto paragrafom, vlastníkmí týchto akcií sa stávajú zakladatelia, alebo v prípade zvýšenia základného kapitálu členovia predstavenstva. Takýto vlastník akcií nemôže vykonávať práva spojené s upísanými a nesplatenými akciami až do splatenia ich emisného kurzu (ZOK, §298-299).

Spoločnosť môže sama alebo prostredníctvom inej osoby jednajúcej vlastným menom na účet spoločnosti nadobúdať vlastné akcie, iba ak bol z cela splatený ich emisný kurz a len pokiaľ:

- A) Sa na nadobudnutie vlastných akcií uzniesla valná hromada
- B) Nadobudnutie akcií vrátane akcií, ktoré spoločnosť nadobudla už skorej a ktoré stále vlastní a akcií, ktoré na účet spoločnosti nadobudla iná osoba jednajúca vlastným menom, nespôsobí zníženie vlastného kapitálu pod upísaný základný kapitál zvýšený o fond, ktoré nie je možné podľa tohto zákona alebo stanov rozdeliť medzi akcionárov
- C) Spoločnosť má zdroje na vytvorenie zvláštneho rezervného fondu na vlastné akcie, ak je vytvorenie tohto fondu podľa §316 ZOK požadované (ZOK, §301)

3.1.4.4 Podiel na zisku

Akcionár má právo na podiel na zisku, ktorý valná hromada schválila k rozdeleniu medzi akcionárov. Ak neurčia stanovy k určitému druhu akcií inak, určuje sa tento podiel pomerom akcionárovho podielu k základnému kapitálu a podiel sa vypláca v peniazoch. Spoločnosť vyplatí podiel na zisku na svoje náklady a nebezpečenstvo iba bezhotovostným prevodom na účet akcionára uvedený v zozname akcionárov. U akcií s ktorými je spojený pevný podiel na zisku, sa rozhodnutie valnej hromady o jeho rozdelení nevyžaduje. Podiel na zisku je splatný do 3mesiacov od schválenia účtovnej uzávierky. Spoločnosť nesmie rozdeliť zisk ani iné vlastné zdroje medzi akcionárov, pokiaľ sa ku dňu skončenia posledného účtovného obdobia vlastný kapitál vyplývajúci z riadnej alebo mimoriadnej účtovnej uzávierky alebo vlastný kapitál po tomto rozdelení zníži pod výšku upísaného kapitálu zvýšeného o fondy, ktoré nejde podľa tohto zákona alebo stanov rozdeliť medzi akcionárov. Čiastka k rozdeleniu medzi akcionárov nesmie prekročiť výšku hospodárskeho výsledku posledného skončeného účtovného obdobia zvýšenú o nerozdelený zisk z predchádzajúcich období a zníženú o straty

z predchádzajúcich období a o prídely do rezervných a iných fondov (ZOK, §348-350).

3.1.5 Družstvo

Pri kolektívnej forme podnikania je možné založiť tri rovnocenné typy podnikateľských subjektov – AS, SRO a družstvo. Výhody podnikania družstevnou formou sú:

- Družstvo je otvorené pre neobmedzený počet spoluvlastníkov, pri prijímaní alebo vystupovaní členov nie je potrebné prevádzať zápisy do obchodného registra ako u SRO
- Družstvo môže byť zložené z členov s pracovným pomerom, z členov bez pracovného pomeru aj z pracovníkov. Členom družstva môže byť fyzická aj právnická osoba.
- Družstvá môžu zakladať a vlastniť ďalšie podnikateľské subjekty.
- Úpravy vlastníckych vzťahov závisia na vôli členov a upravujú sa stanovami.
- Družstvá môžu plniť aj významnú sociálnu úlohu.

(SČMVD, 2014)

Družstvo je spoločenstvo neuzavretého počtu osôb, ktoré je založené za účelom vzájomnej podpory svojich členov alebo tretích osôb, prípadne za účelom podnikania. Aktuálna právna úprava stanovuje na rozdiel od predošlej, že minimálny počet členov družstva je 3. Firma obsahuje označenie družstvo (ZOK, §552).

Pre založenie družstva je potrebné zasadnutie ustanovujúcej schôdze družstva. Ustanovujúca schôdza musí prijať stanov y družstva, zvoliť členov orgánov družstva a schváli spôsob splnenia základného členského vkladu, poprípade aj vstupného vkladu. Návrh stanov vypracuje zvolávateľ, ktorým je fyzická osoba písomne k tomu poverená záujemcami o založenie družstva. Zvolávateľ týchto záujemcov zvolá vhodným spôsobom k ustanovujúcej schôdzi.

Stanovy družstva obsahujú:

- a) Firmu družstva
- b) Predmet podnikania alebo činnosti
- c) Výšku základného členského vkladu, poprípade vstupného vkladu
- d) Spôsob a lehotu ich splatenia prístupujúcim členom
- e) Spôsob zvolania členskej schôdze a pravidiel jej rozhodovania
- f) Počet členov predstavenstva a kontrolnej komisie a dĺžku jej funkčného obdobia
- g) Podmienky vzniku členstva v družstve
- h) Práva a povinnosti člena družstva a družstva

(ZOK, §553-555)

Stanovy tiež môžu určiť, že člen alebo niektorí členovia majú za podmienok určených v stanovách právo na podiel na zisku. Ak neurčujú stanovy spôsob určenia podielu člena na zisku určenom k rozdeleniu medzi členov, určí sa v pomere jeho splnenej vkladovej povinnosti k členskému vkladu k splatenému zá-

kladnému kapitálu družstva. U Člena, ktorého členstvo v rozhodnom roku trvalo len časť účtovného obdobia sa podiel na zisku pomerne k tomu skracuje (ZOK, §596).

ZOK upravuje v §595 družstevný podiel ako súhrn práv a povinností člena plynúcich z členstva v družstve. Môžeme ho vymedziť ako súhrn majetkových a nemajetkových práv a povinností člena k družstvu a družstva k členovi. Jedná sa o nový právny inštitút. Hlavným zmyslom jeho vzniku je podľa Bělohávková (2013, str. 2345) zabránenie určitej terminologickej nejednotnosti obchodného zákonníku, kde dochádzalo k zamieňaniu pojmov členského podielu a členského vkladu, niekedy aj s pojmom členské práva a povinnosti. Zákon ďalej stanovuje, že každý člen môže mať len jeden podiel a že družstvo nemôže nadobudnúť svoj vlastný podiel, ibaže sa jedná o premenu podľa iného právneho predpisu. Stanovy môžu vylúčiť aby bol družstevný podiel v spoluvlastníctve (ZOK, §595-597).

Prevod a prechod družstevného podielu nie je prípustný, ak je podľa stanov podmienkou členstva pracovný pomer člena k družstvu. To neplatí ak je nadobúdateľ alebo dedič družstevného podielu už zamestnancom družstva alebo sa ním stane. Člen družstva môže previesť svoj družstevný podiel na iného člena, pokiaľ to stanovы nezakazujú, a na osobu, ktorá nie je členom, pokiaľ to stanovы pripúšťajú. Stanovy môžu prevod podmieniť súhlasom predstavenstva. Súhlas predstavenstva s prevodom družstevného podielu nie je možné zmeniť ani odvolať. Prechod družstevného podielu na právneho nástupcu člena môže nastať za podmienok stanovených týmto zákonom alebo stanovami, ibaže prechod stanovы vylučujú. Prechod družstevného podielu nie je možné vylúčiť v bytovom družstve v prípade, že členovi svedčí právo nájmu alebo právo na uzavretie nájmovej zmluvy (ZOK, §598-602).

Zákon upravuje tiež splynutie a rozdelenie družstevného podielu. Splynutie podielu nastáva vtedy ak člen nadobudne ďalší družstevný podiel za dobu trvania svojho členstva v družstve, v deň jeho nadobudnutia. Ak by však boli s každým z družstevných podielov spojené práva tretích osôb, družstevné podiely splynú až dňom, kedy tieto práva tretích osôb zaniknú, ibaže by dohoda člena družstva s takouto tretou osobou určila inak. Ak to dovoľujú stanovы je možné družstevný podiel rozdeliť so súhlasom predstavenstva. Rozdeliť družstevný podiel nie je možné, ak by v dôsledku rozdelenia družstevného podielu klesla majetková účasť prevodcu alebo nadobúdateľa družstevného podielu v družstve pod výšku základného členského vkladu (ZOK, §606-607).

Špeciálnym typom družstva je bytové družstvo (založené za účelom zaistovania bytových potrieb svojich členov) a sociálne družstvo (podporuje začleňovanie znevýhodnených osôb do spoločnosti, a to bez ohľadu na charakter znevýhodnenia)(Josková, 2014, s.21).

3.2 Vlastníctvo a vecné práva

Podľa §1011 NOZ je všetko, čo niekomu patrí, všetky jeho veci hmotné aj nehmotné, jeho vlastníctvom. Vlastnícke právo je najsilnejším a najrozsiahlejším vecným právom, ktoré pôsobí proti všetkým osobám (erga omnes) na rozdiel od práv obligračných, ktoré pôsobia medzi stranami záväzku (inter partes). O vlastníckom práve platí, že je neľahké ho definovať. Obecne ho môžeme vymedziť ako právo ovládať vec svojou mocou nezávisle na moci niekoho iného k tej istej veci. Jedná sa o prirodzené právo zakotvené Ústavou a Listinou základných práv a slobôd (Novotný, 2014, s.41).

Vlastnícke právo je subjektívne právo vlastníka veci, ktoré mu dáva oprávnenie veci užívať a používať, vec držať a s vecou nakladať. Subjektívne vlastnícke právo priznáva vlastníkovi objektívne vlastnícke právo, ktoré upravuje vlastnícke vzťahy v určitej spoločnosti. Vlastníkovi vzniká jeho subjektívne vlastnícke právo tým okamžikom, keď sa stane vlastníkom určitej veci na základe právnych skutočností stanovených objektívnym právom. Takouto skutočnosťou môže byť zmluva, dedenie, vydržanie, spracovanie inej veci (Ovečková, 1996, s.296).

Vlastník má právo so svojím vlastníctvom v medziach právneho rádu ľubovoľne nakladať a iné osoby z toho vylúčiť. Vlastníkovi sa zakazuje nad mieru primeranú pomerom rušiť práva iných osôb, ako aj vykonávať také činy, ktorých hlavným účelom je iné osoby obťažovať alebo poškodiť (NOZ, §1012).

Zákon ustanovuje, že vlastnícke právo k veci určenej jednotlivo sa prevádza už zmluvou k okamžiku jej účinnosti. Toto platí iba pokiaľ nie je dojednané alebo stanovené zákonom inak. Základný spôsob derivatívneho nadobudnutia vlastníckeho práva je jeho prevod, ktorému sa venujem nižšie (Eliáš, 2012, s.470).

NOZ je vo svojej časti týkajúcej sa vecných práv konzistentný s tradičnými európskymi civilnými kódexmi. Vracia sa k správnej systematike, odstraňuje problematické miesta súčasnej úpravy a dopĺňa niektoré praktické a užitočné inštitúty. Najdôležitejšie zmeny sa týkajú nasledujúcich okruhov:

- Rozšírenie katalógu vecných práv
- Zmena chápania pojmu veci v právnom zmysle
- Značne podrobnejšia úprava držby a vlastníctva
- Zmena v nadobúdaní vlastníckeho práva
- Zdôraznenie role verejných zoznamov
- Možnosť nadobudnutia vlastníctva od neoprávneného
- Začlenenie bytového spoluvlastníctva do občianskeho zákonníku
- Prídavné spoluvlastníctvo
- Stavba je po novom súčasťou pozemku
- Zavedenie práva stavby do občianskeho práva
- Podrobnejšia úprava vecných bremien
- Začlenenie inštitúcie správy cudzieho majetku do občianskeho zákonníku (Justice, 2014)

3.2.1 Nadobudnutie vlastníckeho práva

Spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva sú kategorizované podľa rôznych právnych skutočností na pôvodné (originálne) a odvodené (derivatívne).

Originálnym spôsobom je nadobudnutie vlastníctva k veci, ktorá doposiaľ nemala vlastníka, alebo k nadobudnutiu dôjde nezávisle na vlastníctve doterajšieho vlastníka, napr. vydržaním, právomocným rozhodnutím štátneho orgánu, spracovaním cudzej veci, prírastkom, zhotovením veci, alebo pripadnutím veci stratenej, opustenej alebo skrytej. Za derivatívne nadobudnutie vlastníctva sa považuje získanie vlastníctva od pôvodného vlastníka, či už prechodom, hlavne dedením, fúziou alebo prevodom, mimo iné predajom, darovaním, zmenou (Novotný, 2014, s.53).

3.2.1.1 Privlastnenie a nález

Vec, ktorá nikomu nepatrí, si môže každý privlastniť ak tomu nebráni zákon alebo právo iného na privlastnenie veci. Hnuteľná vec, ktorú vlastník opustil, pretože ju nechce ako svoju držať, nikomu nepatrí. Opustená nehnuteľnosť pripadá do vlastníctva štátu (NOZ, §1045).

Má sa za to, že si každý chce podržať svoje vlastníctvo a nájdená vec nie je opustená. Kto vec nájde, nesmie ju bez ďalšieho považovať za opustenú a privlastniť si ju. Stratенú vec vráti nálezca tomu, kto ju stratil, alebo vlastníkovi naproti úhrade nutných nákladov a náležného. Ak nejde z okolností poznať, komu má byť vec vrátená, a ak sa vec nepovažuje za opustenú, oznámi nálezca bez zbytočného odkladu nález obci, na ktorej území bola nájdená, spravidla do troch dní. Pokiaľ bola vec nájdená vo verejnej budove odovzdá nálezca vec nález prevádzkovateľovi týchto zariadení, ktorý sa zachová podľa iných právnych predpisov (NOZ, §1051-1052).

NOZ sa v oveľa väčšej miere venuje problematike nálezu vecí stratených, skrytých alebo opustených. Opúšťa predošlé riešenie ObchZ, podľa ktorého vlastnícke právo k takýmto veciam nadobúda obec (s výnimkou nehnuteľností), lebo ObchZ z cela opomínal postavenie nálezcu. Oproti predošlej úprave je v NOZ navyše predĺžená lehota pre nadobudnutie vlastníckeho práva na vec, ktorá je predmetom nálezu na 3 roky (§1057). Tým NOZ odstránil rozdiel vo vzťahu k vydržaniu vlastníckeho práva, ktorý bol terčom kritiky. Pre nehnuteľné veci platí lehota 10 rokov, po jej uplynutí nadobúda vlastnícke právo štát (Justice, 2014).

3.2.1.2 Prírastok

Prírastok alebo akcese predstavuje ďalší spôsob originálneho nadobudnutia vlastníckeho práva. Prírastky veci sa delia na prírastky k hnuteľnej a nehnuteľnej veci. Podľa svojho druhu tradične na tri skupiny: prírastky prirodzené, umele a zmiešané (Novotný, 2014, s.47).

3.2.1.2.1 Prirodzený prírastok

Medzi prirodzené prírastky sa radia plody, ktoré pozemok vydáva sám od seba, strom, naplavenina a strž, aj prírastky hnutelnej veci (Bělohlávek, 2012, s.322).

3.2.1.2.2 Umelý prírastok

Medzi umelé prírastky patria spracovanie, zmiešanie ako prírastok hnutelných vecí a stavba ako prírastok pozemku, pokiaľ nie je samostatnou nehnuteľnou vecou v právnom zmysle (Eliáš, 2012, s.464).

Nová vec vzniká spracovaním hnutelných vecí niekoľkých vlastníkov tak, že spracované veci nemôžeme uviesť do predošlého stavu buď vôbec, alebo iba so značným nákladom alebo značnou stratou. Ako vlastníkovi patria tomu, kto materiálom alebo prácou najviac prispel hodnote výsledku. Vlastník novej veci zaplatí tomu, kto o vlastnícke právo prišiel, hodnotu spracovanej veci a tomu, kto sa na výsledku podieľal prácou, odmenu za prácu (NOZ, §1074).

Ak sa zmiešajú hnutelné veci niekoľkých vlastníkov tak, že obnovenie predošlého stavu síce nie je možné, ale celok sa dá bez porušenia podstaty rozdeliť na diely, ponecháva sa každému na vôľi, či si oddelí pomernú časť toho čo vzniklo zmiešaním, alebo bude požadovať náhradu toho o čo prišiel. Ak nebol ten kto veci zmiešal v dobrej viere, má vlastník právo prenechať mu svoj podiel na zmiešané veci za plnú náhradu (NOZ, §1078).

Ak niekto použije cudziu vec pre stavbu na svojom pozemku, stane sa stavba súčasťou pozemku. Vlastník pozemku nahradí vlastníkovi použitej veci jej hodnotu. Kto nebol pri užití cudzej veci pre stavbu v dobre viere, nahradí vlastníkovi použitej veci tiež ujednený zisk (NOZ, §1083).

3.2.1.2.3 Zmiešaný prírastok

Typický a prakticky najčastejší zmiešaný prírastok nastáva pri osadení pozemku semenom alebo rastlinami iného vlastníka. To čo pribudne náleží vlastníkovi pozemku, rastliny mu však náležia až potom, ako zapustia korene (Eliáš, 2012, s.468).

3.2.1.3 Vydržanie

Keď drží poctivý nadobúdateľ vlastnícke právo určitú dobu, vydrží ho a nadobudne vec do vlastníctva. Nepoctivosť predchodca nebráni poctivému nástupcovi, aby počal vydržanie dňom, kedy nadobudol držbu. K vydržaniu vlastníckeho práva k hnutelnej veci je potrebná neprerušená držba trvajúca tri roky, k nehnuteľnej veci neprerušená držba trvajúca desať rokov. Pokiaľ drží poctivý držiteľ vlastnícke právo po určenú dobu, vydrží ho a nadobudne vec do vlastníctva. K vydržaniu sa vyžaduje pravosť držby a aby sa držba zakladala na právnom dôvode, ktorý by postačil k vzniku vlastníckeho práva, pokiaľ by náležalo prevodcovi alebo keby bolo zriadené oprávnenou osobou. Ak by nadobudol porúčiteľ nepravú držbu, nemôže vlastnícke právo vydržať ani jeho dedič, aj ke-

by držal poctivo. To platí obdobne aj pre všeobecného právneho nástupcu právnickej osoby (NOZ, §1089-1091).

Zásadná zmena oproti predošlej úprave je možnosť mimoriadneho vydržania, ktorého sa môže dovoliavať aj osoba, ktorá nepreukáže právny dôvod svojej držby. Predpokladom mimoriadneho vydržania je však uplynutie dvojnásobnej doby štandardným lehotám (tj. 6 rokov u hnutelných vecí a 20 rokov u nehnuteľných). Kto mal nepoctivý úmysel, napríklad zlodej, nemôže vydržať ani mimoriadne (Justice, 2014).

3.2.1.4 Prevod vlastníckeho práva

Podľa OZ bolo k nadobudnutiu vlastníckeho práva k hnutelným veciam (pokiaľ sa prevádzali zmluvou) vedľa účinnej zmluvy (kúpna, darovacia a iné) potrebné ešte predanie veci nadobúdateľovi (napr. kupujúcemu). Pre prevode nehnuteľností evidovaných v katastre nehnuteľností dochádzalo k nadobudnutiu vlastníckeho práva až vkladom do tohto verejného zoznamu. NOZ tieto spôsoby odvodného nadobúdania vlastníckeho práva k veciam hnutelným mení tak, že k prevodu vlastníckeho práva u hnutelných vecí dochádza už samotnou účinnosťou zmluvy. Toto riešenie je považované za viacej vyhovujúce praktickej potrebe jednoduchého a rýchleho hospodárskeho styku. V niektorých prípadoch však NOZ zostáva u dvojfázového prevodu. Tak je tomu obecné u vecí evidovaných vo verejných zoznamoch, či už sa jedná o veci hnutelné alebo nehnuteľné. Predanie veci je podmienkou prevodu vlastníctva napríklad pri kúpe tovaru v obchode (NOZ, §2160)(Justice, 2014).

Všeobecne pre prevod vlastníckeho práva platí, že kto nadobudne vlastnícke právo, nadobudne tiež práva a povinnosti s vecou spojené. Nadobúdateľ preberá tiež závädy viaznuce na veci, ktoré sú zapísané vo verejnom zozname. Iné závädy preberá ak ich mal a mohol z okolností zistiť, alebo ak to bolo zjednané, alebo ak to stanovuje zákon (NOZ, §1106-1107).

3.2.1.4.1 Prevod vlastníckeho práva k hnutelným veciam

Prevody vlastníckeho práva k hnutelným veciam vykazujú určité zvláštnosti a vyžaduje sa, aby sa na nich vzťahovali zvláštné ustanovenia.

Prednostne je potrebné vziať v úvahu, že hnutelná vec môže byť určená iba podľa druhu. V takomto prípade je možné previesť vlastnícke právo k takejto veci najskôr v okamžiku, keď bude konkrétne určiteľná. Štandardné úpravy, ktoré značnou mierou rešpektovala ešte úprava občianskeho zákonníku z roku 1950 a ktorých odrazom bolo v §444 ObchZ, na to pamätajú výslovne. Preto sa stanovilo, že k veciam druhovo určeným je možné vlastnícke právo nabiť najskôr v okamžiku, kedy sú určiteľné dostatočným odlišením od vecí toho istého druhu. (Eliáš, 2012, s.472).

Úprava prevodu vlastníckeho práva vychádza z rozlišovania hnutelných vecí určených jednotlivo a vecí určených druhovo. U hnutelných vecí určených jednotlivo predpokladom k prevedeniu nie je vyžadovaný spôsob získania vlastníckeho práva – prebranie veci; rozhodným okamžikom pre prevedenie je zmlu-

va; respektíve okamžik jej účinnosti. V prípade hnutelnej veci určenej podľa druhu sa stanoví, že vlastnícke právo sa môže získať najskôr v okamžiku, keď bude určiteľná dostatočným odlišením od iných vecí rovnakého druhu; v prípade hnutelnej veci zapisovanej do verejného zoznamu až zápisom do takéhoto zoznamu (Bělohlávek, 2012, s.313).

Vzhľadom k tomu, že sú hnutelné veci, ku ktorým sa práva zapisujú do verejných registrov (typické v tom smere sú niektoré objekty priemyselného vlastníctva), je stanovené obecné pravidlo, že v týchto prípadoch sa vlastníctvo získava až zápisom do príslušného zoznamu. Aj cenné papiere sú hnutelné veci. Osnova preberá zo zákona o cenných papieroch platnú úpravu prevodov vlastníckeho práva k listinnému cennému papieru na doručiteľa, na rád aj na meno. Pokiaľ ide o zaknihované cenné papiere, zachováva sa pre prevody vlastníckeho práva k nim zásada registrácie. To platí aj pre prevody vlastníckeho práva k imobilnému cennému papieru. (Eliáš, 2012, s.473).

Vlastnícke právo k cennému papieru na doručiteľa sa prevádza zmluvou k okamžiku jeho predania, k cennému papieru na meno už samotnou zmluvou k okamžiku jej účinnosti a k cennému papieru na rad sa prevádza rubopisom a zmluvou k okamžiku jeho predania. Vlastnícke právo k zaknihovanému cennému papieru sa nadobúda zápisom zaknihovaného cenného papieru na účet vlastníka (NOZ, §1103-1104).

3.2.1.4.2 Prevod vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam

Úprava získania vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci prevodom sleduje zachovanie predchádzajúceho poňatia zavedeného zákonom o zápisom vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam. Rôzne praktické úpravy, ktoré sú spojené s aplikáciou platnej úpravy viedli k analýzám a k diskusiám v odbornej tlači a na niekoľkých konferenciách zaoberajúcich sa otázkou, či má byť predchádzajúci model získavania vlastníckeho práva zachovaný, alebo či má byť opustený. Tieto diskusie viedli k jednoznačnému výsledku, preto sa navrhuje zachovať predchádzajúci stav (Eliáš, 2012, s.473).

Ak sa prevádza vlastnícke právo k nehnuteľnej veci zapísanej do katastru nehnuteľností, respektíve do verejného zoznamu, nadobúda sa vlastnícke právo k nej zápisom do katastru nehnuteľností, respektíve do verejného zoznamu. K nehnuteľnosti nezapisanej v katastre nehnuteľností, resp. vo verejnom zozname sa však nadobúda vlastnícke právo spravidla okamžikom účinnosti zmluvy, pokiaľ nestanoví dohoda zmluvných strán alebo zákon inak (Bělohlávek, 2012, s.313).

3.2.1.5 Nadobudnutie vlastníckeho práva od neoprávneného

Podľa Nového občianskeho zákonníku §1107 platí že, osoba ktorá nadobúda vlastnícke právo, nadobúda aj práva a povinnosti s vecou spojené. Taktiež prijíma poruchy vzťahujúce sa k veci, ktoré sú zapísané vo verejnom zozname.

Vlastníkom veci sa stáva aj ten, kto získal vec, ktorá nie je zapísaná vo verejnom zozname, a bol vzhľadom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere

v oprávnení druhej strany vlastnícke právo previesť na základe riadneho titulu pokiaľ k nadobudnutiu došlo:

- a) Vo verejnej dražbe
- b) Od podnikateľa pri jeho podnikateľskej činnosti v rámci bežného obchodného styku
- c) Za úplatu od niekoho komu vlastník vec zveril
- d) Od neoprávneného dediča, ktorému bolo nadobudnuté dedičstvo potvrdené
- e) Pri obchode s investičným nástrojom, cenným papierom alebo listinou vystavenými na doručiteľa
- f) Pri obchode na komoditnej burze (NOZ, §1109)

Predchádzajúci zákonník nadobudnutie vlastníckeho práva od neoprávneného v obecnej rovine neumožňoval. Jedinou výnimkou bol §486 občianskeho zákonníku pripúšťajúci možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva od neoprávneného dediča, ktorému bolo súdom dedičstvo pridelené (Justice, 2014).

3.2.1.6 Nadobudnutie vlastníckeho práva rozhodnutím orgánu verejnej moci

Rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci sa vlastnícke právo nadobúda dňom, ktorý je v ňom určený. Ak nie je v rozhodnutí taký deň určený, nadobúda sa vlastnícke právo dňom právnej moci rozhodnutia (NOZ, §1114).

3.3 Spoluvlastníctvo

Spoluvlastníctvo je vlastnícky vzťah viacerých osôb k jednej veci. Tento inštitút bol v minulosti predmetom kritiky, a bolo odporúčané, aby sa spoluvlastníctvo v praxi používalo skôr menej ako viacej. Hlavným dôvodom bolo, že pôvodná úprava spoluvlastníctva bola veľmi strohá a v zákone neboli podchytené prípadné nezhody medzi spoluvlastníkmi. Nová úprava spoluvlastníctva je omnoho obsiahlejšia, čo odstraňuje nedôveru, ktorú tento inštitút vzbudzoval a robí ho atraktívnejším. Spoluvlastníkmi môžu byť fyzické osoby, právnické osoby a štát, v tomto smere zákon nestanovuje žiadne obmedzenia. V prípade spoluvlastníctva medzi fyzickými osobami hovoríme o takzvanom osobnom spoluvlastníctve, o zmiešanom spoluvlastníctve hovoríme ak je aspoň jeden zo spoluvlastníkov právnická osoba alebo štát (Novotný, 2014, s.75).

Spoluvlastníkmi sú osoby, ktorým náleží vlastnícke právo k veci spoločne. Každý spoluvlastník má právo k celej veci a toto právo je obmedzené rovnakým právom každého ďalšieho spoluvlastníka. Spoluvlastníkovi náleží vyúčtovanie, ako bolo s vecou nakladané a podiel z plodov a úžitkov zo spoločnej veci. Plody a úžitky zo spoločnej veci sa delia podľa pomeru podielov. Také, ktoré nejde rozdeliť podľa podielov, sa rozdelia podľa dohody spoluvlastníkov (NOZ, §1115-1120).

Spoluvlastníctvo môže rovnako ako aj vlastníctvo vzniknúť dvomi spôsobmi: originálne a derivatívne. O derivatívnom spôsobe nadobudnutia spoluvlastníctva hovoríme vtedy, keď predmet spoluvlastníctva získavame od predošlého majiteľa (na základe právneho jednania, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu). Nadobudnutie spoluvlastníctva na základe právneho jednania je jedným z najčastejších spôsobov vzniku spoluvlastníctva. Typickým spôsobom právneho jednania je zmluva (napr. kúpna alebo darovacia). O originálnom spôsobe nadobudnutia spoluvlastníctva hovoríme v prípade, keď je nadobudnutie predmetu do spoluvlastníctva z cele nezávislé na osobe, ktorá vec vlastnila predtým. Originálnym spôsobom je napríklad spracovanie (Novotný, 2014, s.77).

3.3.1 Spoluvlastnícky podiel

Každý zo spoluvlastníkov je úplným vlastníkom svojho podielu. Spoluvlastnícky podiel vyjadruje mieru účasti každého spoluvlastníka na vytváraní spoločnej vôle a na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva veci. V prípade, že veľkosť podielu vyplýva z právnej skutočnosti, na ktorej sa zakladá spoluvlastníctvo alebo účasť spoluvlastníka v spoluvlastníctve (napr. závet), nie je zákonom vylúčené, aby boli veľkosti podielov dohodnuté inak (napr. dohodou dedičov). Takéto zjednanie však musí spĺňať náležitosti stanovené pre prevod podielu. Spoluvlastník môže so svojím podielom nakladať podľa svojej vôle, avšak tak, že jeho nakladanie nesmie obmedzovať alebo byť inak na ujmu právam ostatných spoluvlastníkov bez zreteľa k tomu, z čoho vyplývajú (NOZ, §1121-1123).

Medzi práva spoluvlastníkov patrí aj predkupné právo. V §1124 NOZ je stanovené, že ak bolo spoluvlastníctvo založené zriadením pre prípad smrti alebo inou právnou skutočnosťou tak, že spoluvlastníci nemohli svoje práva a povinnosti od začiatku ovplyvniť, a ak prevádza niektorý zo spoluvlastníkov svoj podiel, majú ostatní spoluvlastníci k podielu pod dobu šiestich mesiacov odo dňa vzniku spoluvlastníctva predkupné právo, za predpokladu, že spoluvlastník neprevádza podiel inému spoluvlastníkovi alebo svojmu manželovi, súrodencovi alebo inému príbuznému v priamej rade. Predkupné právo majú spoluvlastníci aj v prípade, že niektorý zo spoluvlastníkov prevádza podiel bezúplatne. Spoluvlastníci majú vtedy právo podiel vykúpiť za obvyklú cenu. Ďalšia situácia kedy majú spoluvlastníci predkupné právo nastáva vtedy ak vzniklo spoluvlastníctvo k poľnohospodárskemu závodu zriadením pre prípad smrti alebo inou právnou skutočnosťou tak, že spoluvlastníci nemohli svoje práva a povinnosti od začiatku ovplyvniť, a niektorý zo spoločníkov prevádza svoj podiel. Toto predkupné právo sa vzťahuje aj na dedičský podiel (NOZ, §1124-1125).

3.3.2 Bytové spoluvlastníctvo

Bytové spoluvlastníctvo je v NOZ (§1158) definované ako spoluvlastníctvo nehnuteľnej veci založenej vlastníctvom jednotiek. Bytové spoluvlastníctvo môže vzniknúť pokiaľ je súčasťou nehnuteľnej veci dom aspoň s dvoma bytmi. Právna úprava aj naďalej používa pojem jednotka, avšak s o dosť rozšírenejším obsahom. Jednotka zahrňuje byt ako priestorovo oddelenú časť domu a podiel na spoločných častiach nehnuteľnej veci vzájomne spojenej a neoddeliteľnej. Jednotka je vec nehnuteľná. Tiež pojem spoločné časti je v NOZ definovaný obsiahnejšie ako v predošlej úprave. Spoločné časti sú aspoň tie časti nehnuteľnej veci, ktoré podľa svojej povahy majú slúžiť vlastníkom jednotiek spoločne. Spoločnými sú vždy pozemok na ktorom bol dom zriadený, alebo vecné právo, ktoré vlastníkom jednotiek zakladá právo mať na pozemku dom, stavebné časti podstatné pre zachovanie domu vrátane jeho hlavných konštrukcií, aj jeho tvaru a vzhľadu, ako aj pre zachovanie bytu iného vlastníka jednotky, a zariadenia slúžiace inému vlastníkovi jednotky k užívaniu bytu (Bělohávek, 2012, s.332).

Jednotka môže vzniknúť niekoľkými spôsobmi a to: výstavbou, prehlásením vlastníkov a dohodou spoluvlastníkov. Výstavbou jednotka vzniká v prípade, že je dom aspoň v takom stupni rozostavanosti, že je už navonok uzavretý obvodnými stenami a strešnou konštrukciou a byt je uzavretý obvodnými stenami, avšak za podmienky, že sa na tom strany v súvislosti so stavbou domu alebo jeho zmenou zaviazali. Jednotka vzniká aj prehlásením vlastníka alebo osoby oprávnenej z iného vecného práva o rozdelení práva k domu a pozemku na vlastnícke právo k jednotkám, a to zápisom do verejného zoznamu. Ďalším spôsobom vzniku jednotky je dohoda spoluvlastníkov pri oddelení zo spoluvlastníctva alebo pri jeho zrušení a vyrovnaní alebo dohodou manželov pri zmene rozsahu alebo pri vyrovnaní spoločného majetku manželov. Okrem toho môže o vzniku jednotky rozhodnúť súd, a to pri oddelení spoluvlastníctva, pri zru-

šení a vyrovnaní spoluvlastníctva, pri zúžení spoločného majetku manželov alebo pri jeho vyrovnaní (Novotný, 2014, s.93).

3.3.3 Prídavné (akcesorické) spoluvlastníctvo

Podľa Nového občianskeho zákonníka NOZ (§1223) vec náležiaci niekoľkým vlastníkom samostatných vecí určených k takému užívaniu, že tieto veci vytvárajú miestne aj účelom vymedzený celok, a ktoré slúžia spoločnému účelu tak, že bez nej nie je využívanie samostatných vecí možné, je v prídavnom spoluvlastníctve týchto vlastníkov. Pokiaľ sa týka prídavné spoluvlastníctvo nehnuteľnej veci zapisovanej do verejného zoznamu, zapíše sa do verejného zoznamu aj prídavné spoluvlastníctvo.

Príkladom prídavného spoluvlastníctva je napríklad spoločná prístupová cesta v záhradkárskej kolónii. Každý záhradkár je výlučným vlastníkom svojej záhrady. Zároveň je však spoluvlastníkom prístupovej cesty, ktorá slúži všetkým vlastníkom jednotlivých záhradiek. Základným princípom prídavného spoluvlastníctva je, že sa spoluvlastnícky podiel k tejto prístupovej ceste prevádza iba spolu s vlastníctvom záhradky. Nie je možné predať záhradku a nechať si spoluvlastnícky podiel k prístupovej ceste, aby potom nový vlastník nemal potom žiadnu legálnu možnosť ako sa k záhradke dostať (Novotný, 2014, s.88).

3.3.4 Oddelenie zo spoluvlastníctva, zrušenie spoluvlastníctva

Platí, že žiadny zo spoluvlastníkov nemôže byť nútený v spoluvlastníctve zotrvať. Každý z nich môže kedykoľvek žiadať o svoje oddelenie zo spoluvlastníctva, ak je možné predmet spoluvlastníctva rozdeliť, alebo o zrušenie spoluvlastníctva (NOZ, §1140).

Spoluvlastníctvo sa ruší dohodou všetkých spoluvlastníkov. Takáto dohoda musí obsahovať zjednanie o spôsobe vyrovnania. Pokiaľ sa jedná o spoluvlastníctvo nehnuteľnej veci alebo závodu, vyžaduje sa dohoda písomnou formou. Spoluvlastníci sa vyrovnávajú rozdelením spoločnej veci, jej predajom z voľnej ruky alebo vo verejnej dražbe s rozdelením výťažku, alebo prevedením vlastníckeho práva jednému alebo viacerým spoluvlastníkom s vyplatením ostatných. Pokiaľ sa jedná o spoločnú vec, ktorá má ako celok slúžiť k určitému účelu nie je jej rozdelenie možné. Pri zrušení spoluvlastníctva si spoluvlastníci vzájomne vyrovnávajú pohľadávky a dlhy, ktoré súvisia so spoluvlastníctvom alebo so spoločnou vecou (Eliáš, 2012, s.492).

3.4 Vybrané typy zmlúv

3.4.1 Kúpna zmluva

Kúpna zmluva je najčastejším záväzkovo právnym vzťahom. NOZ prináša komplexnú úpravu, ktorá nahrádza predošlú úpravu v OZ a ObchZ. Úprava sa člení na nasledujúce pododdiely:

1. Obecné ustanovenia
2. Kúpa hnutelnej veci
3. Kúpa nehnuteľnej veci
4. Vedľajšie zjednaná pri kúpnej zmluve
5. Zvláštna ustanovenia o predaji tovaru v obchode
6. Zvláštna ustanovenia o kúpe závodu

(Janků, 2014, s.164)

V obecných ustanoveniach sú sledované pojmové vymedzenia kúpnej zmluvy, riešia sa otázky určítosti kúpnej ceny ako aj základných povinností strán. Kúpna zmluva je v NOZ §2079 definovaná ako záväzok predávajúceho, že kupujúcemu odovzdá vec, ktorá je predmetom kúpy, a umožní mu nadobudnúť vlastnícke právo k nej. Kupujúci sa na druhej strane zaväzuje, že vec prevezme a zaplatí predávajúcemu nákupnú cenu. V NOZ sa odstupuje od predošlého požiadavku, aby táto cena bola zjednaná v súlade s právnymi predpismi a vyžaduje sa iba určitosť ceny, tú je možno stanoviť aj odkazom na spôsob určenia. Náklady spojené s odovzdaním veci v mieste plnenia nesie predávajúci a náklady spojené s prevzatím veci kupujúci. Na kupujúceho prechádza nebezpečenstvo škody na veci súčasne s nadobudnutím vlastníckeho práva. Inak to je pri uzavretí zmluvy s odkladacou podmienkou, kedy prechádza nebezpečenstvo škody na veci na kupujúceho najskôr v deň splnenia podmienky (NOZ, §2079-2082)

3.4.1.1 Kúpa hnutelnej veci

Kúpa hnutelnej veci je nová právna úprava, ktorá sa v predošlom zákonníku samostatne nenachádzala. Je vymedzená predmetom, ktorým je hnutelná vec. Nerozhoduje pri tom východiskový stav, ale stav, v akom má kupujúci vec nadobudnúť. Preto sa ustanoveniami o kúpe hnutelných vecí spravujú aj prípady, kedy je predaná súčasť veci nehnuteľnej (plody, materiál zo stavby alebo lomu a podobne), ktorú ma kupujúci nadobudnúť podľa zmluvy ako vec hnutelnú. Ako kúpa hnutelnej veci posudzuje každá kúpa, ktorej predmetom nie je nehnuteľná vec. Na rozdiel od predošlého občianskeho zákonníku NOZ zaraďuje medzi kúpu hnutelnej veci aj kúpu súčasti nehnuteľnej veci, pokiaľ má kupujúci podľa zmluvy nadobudnúť súčasť po oddelení ako vec hnutelnú. Za kúpnu zmluvu sa vždy považuje zmluva o dodaní spotrebného tovaru, ktorý je nutné zostaviť alebo vytvoriť. Zmluva o dodaní veci, ktorá má byť ešte len vyrobená sa posudzuje ako kúpna zmluva, avšak nie ak sa ten, komu má byť vec dodaná zaviazal predat'

druhej strane podstatnú časť toho, čoho je k vyrobení veci potreba (Eliáš, 2012, s.812).

Z kúpnej zmluvy plynú obom zmluvným stranám práva a povinnosti. Základné povinnosti kupujúceho sú odovzdať kupujúcemu vec, doklady, ktoré sa k veci vzťahujú a umožniť nadobudnutie vlastníckeho práva k veci v súlade so zmluvou. Predávajúci splní povinnosť odovzdať vec kupujúcemu keď mu umožní nakladať s vecou v mieste plnenia a včas mu to oznámi. Kupujúci ma povinnosť zaplatiť kúpnu cenu a vec si prevziať. Kúpnu cenu nemusí zaplatiť, pokiaľ nemá možnosť si vec prehliadnúť. To neplatí pokiaľ bol zjednaný taký spôsob predania veci, ktorý možnosť prehliadky vylučuje (Eliáš, 2012).

3.4.1.2 Kúpa nehnuteľnej veci

Kúpna zmluva na vec hnutelnú musí mať vždy písomnú formu. Kupujúci nadobúda vlastnícke právo k predávanej nehnuteľnej veci dňom, kedy bol návrh na vklad vlastníckeho práva pre kupujúceho doručený katastrálnemu úradu, a to za predpokladu, že bol vklad právomocným rozhodnutím katastrálneho úradu povolený. Návrh na vklad sa musí podávať v stanovenom formulári. K návrhu musia byť pripojené listiny, ktoré stanovuje zákon. (Janků, 2014)

Vo väčšine ustanovení sa na kúpu nehnuteľnej veci používajú primeranie ustanovenia o kúpe hnutelných vecí. Výnimkami sú prípady neoznamenej skrytej vady stavby spojenej so zemou základom a právo na primeranú zľavu z kúpnej ceny, pokiaľ nemá pozemok výmeru určenú v kúpnej zmluve. Ak zjednajú strany, kedy má kupujúci nehnuteľnú vec prevziať, náležia kupujúcemu od zjednanej doby prevzatia plody a úžitky nehnuteľnej veci. V rovnakej dobe prechádza nebezpečenstvo škody na veci na kupujúceho (NOZ, §2128-2130).

3.4.1.3 Vedľajšie dojednania pri kúpnej zmluve

Pri uzatváraní kúpnej zmluvy je možné dojednať tzv. vedľajšie dojednania, tieto odrážajú zvláštne požiadavky, ktoré môže mať predávajúci alebo kupujúci pri uzatváraní zmluvy. NOZ uvádza najčastejšie druhy vedľajších dojednaní, strany zmluvy sa však môžu dohodnúť aj na iných dojednaniach:

- Výhrada vlastníckeho práva
- Výhrada spätnej kúpy
- Výhrada spätného predaja
- Predkupné právo
- Kúpa na skúšku
- Výhrada lepšieho kupca
- Cenová doložka
- Iné vedľajšie dojednania

Vedľajšie dojednania majú z praktického hľadiska veľký význam a preto venuje zákonník pozornosť ich úprave. K najvýznamnejším zmenám oproti predošlej právnej úprave dochádza v návrhu dojednania o výhrade vlastníckeho práva a o práve predkupnom. Nové (aktuálne) ustanovenie o výhrade vlastníck-

keho práva, na rozdiel od predošlej úpravy, umožňuje stranám viazať nadobudnutie vlastníckeho práva kupujúcim aj na splnenie inej odkladacej podmienky, ako je len zaplatenie kúpnej ceny. Zároveň sa navrhuje stanoviť, že oneskorenie sa kupujúceho so splátkou nepresahujúcou desatinu kúpnej ceny neopravňuje predávajúceho zmluvu zrušiť, ak zaplatí kupujúci dlžnú splátku najneskôr s nasledujúcou splátkou (Eliáš, 2012).

Výhradou vlastníckeho práva sa rozumie také zjednanie, podľa ktorého sa kupujúci stáva vlastníkom veci až úplným zaplatením kúpnej ceny. Na rozdiel od predchádzajúcej úpravy v OZ 1964 je možné toto zjednanie zjednať aj pri kúpe veci nehnuteľnej, a to aj ako právo vecné. (Janků, 2014)

Z dojednaní o výhrade spätnéj kúpe vzniká kupujúcemu povinnosť previesť na požiadanie vec predávajúcemu za úplatu späť. Kupujúci vráti predávajúcemu vec späť v nezhoršenom stave a predávajúci vráti kupujúcemu kúpnu cenu, tým sú vyrovnané aj úžitky z peňazí a plody z veci vyťažené. Právo spätnéj kúpy je možné predať, zmeniť alebo darovať. Pokiaľ nie je dojednaná lehota, v ktorej má predávajúci právo žiadať vrátenie veci, platí vzhľadom k hnutelnej veci za dojednanú trojročná lehota a vzhľadom k nehnuteľnej veci desaťročná lehota (NOZ, §2135-2137).

Ustanovenia o spätnéj kúpe sa obdobne použijú aj na dojednanie, ktorým si kupujúci vymieni, že predá predávajúcemu späť.

V ustanoveniach o predkupnom práve je dané, že pokiaľ si predkupca k veci dojedná predkupné právo, vzniká dlžníkovi povinnosť ponúknuť vec predkupcovi ku kúpe, pokiaľ by ju chcel predať tretej osobe. Ak náleží predkupné právo niekoľkým osobám spoločne, môžu ho uplatniť len v celku. Ale ak niektoré z nich predkupné právo zanikne, alebo ho neuplatní, môžu zostávajúci predkupníci predkupné právo uplatniť v celku. Povinnosť predávajúceho ponúknuť vec predkupcovi je dovriešná uzavretím zmluvy s kúpychtivým. Predkupca musí zaplatiť kúpnu cenu v zjednanej lehote, inak do ôsmich dní u veci hnutelnej a do troch mesiacov u nehnuteľnej veci po ponuke predkupné právo zanikne (NOZ, §2140-2148).

Vedľajšie zjednania o kúpe na skúšku stanovujú, že ten kto kupuje na skúšku, kupuje s podmienkou, že vec v skúšobnej lehote schváli. Pokiaľ by si zmluvné strany nezjednali skúšobnú lehota, vyplýva táto lehota zo zákona, a to pre hnutelne veci v dĺžke tri dni a pre nehnuteľné veci v dĺžke jeden rok od uzavretia zmluvy. (Bělohávek, 2012, s.589)

Keď strany uzavrujú kúpnu zmluvu s výhradou lepšieho kupca, nadobúda predávajúci právo dať prednosť lepšiemu kupcovi, ak sa prihlási v určenej lehote. Táto lehota činí u hnutelných vecí tri dni a u nehnuteľných vecí jeden rok od uzavretia zmluvy. Či je nový kupec lepší rozhoduje predávajúci. Môže dať prednosť novému kupcovi aj keď prvý ponúka vyššiu cenu (NOZ, §2152).

Zmluvné strany sa taktiež môžu dohodnúť na cenovej doložke. Ak je táto doložka zjednaná, upraví sa kúpna cena dodatočne s prihliadnutím na výrobné náklady. Ak sa neurčí, ktoré náklady sú rozhodné, mení sa kúpna cena v pomere k cenovým zmenám hlavných surovín potrebných k vyrobeniu veci (NOZ, §2154).

3.4.1.4 Kúpa závodu

Pod oddiel kúpa je na rozdiel od predošlej úpravy zaradené aj zvláštne ustanovenie týkajúce sa kúpy a predaja obchodného závodu. Aj predaj obchodného závodu je variáciou kúpy a v občianskom zákonníku sú spracované len odchýlky od obecnej úpravy a jej doplnenia a špeciálne ustanovenia. Kúpa závodu nahrádza v minulosti používaný pojem „zmluva o predaji podniku“ či „predaj podniku“. Závodom sa však podľa ustanovení NOZ nerozumie to isté čo podnik definovaný §5 obchodného zákonníku. Závodom je organizovaný súbor imania, ktorý podnikateľ vytvoril, a ktorý z jeho vôle slúži k prevádzkovaniu jeho činnosti. Má sa za to, že závod tvorí všetko, čo z pravidla slúži k jeho prevádzkovaniu (NOZ, §502)(Justice, 2014).

Základné ustanovenie vyjadruje zásadu, že kúpou závodu nadobúda kupujúci závod ako celok. O kúpu závodu sa jedná aj v prípade, že strany vylúčia z kúpy jednotlivú položku bez toho aby tým celok stratil vlastnosť závodu. Kúpa závodu sa považuje za prevod činnosti zamestnávateľa (NOZ, §2175).

Kúpna cena sa ujednáva na základe údajov o prevádzanom majetku v účtovných záznamoch o predávanom závode a v zmluve ku dňu jej uzavretia. Ak má zmluva nadobudnúť účinnosť neskôr mení sa kúpna cena v závislosti na zvýšení alebo znížení majetku ku ktorému došlo v medziobdobí (NOZ, §2176).

Kúpou závodu sa kupujúci stáva veriteľom pohľadávok a dlžníkom dlhov, ktoré k závodu náležia. Z dlhou však kupujúci preberá len tie, o ktorých existencii vedel alebo ju aspoň musel rozumne predpokladať. Ak neudelil veriteľ súhlas k prevzatíu dlhu kupujúcim, ručí predávajúci za splnenie dlhu. Nadobudnutie pohľadávok kupujúcim sa inak riadi ustanoveniami o postúpení pohľadávok. Predávajúci má povinnosť bez zbytočného odkladu svojím veriteľom a dlžníkom, ktorých pohľadávky a dlhy kupujúci kúpou závodu nadobudol oznámiť, že závod predal a komu (NOZ, §2177).

3.4.2 Darovanie

Podstata darovania je v tom, že darca prevedie vec obdarovanému bezplatne do vlastníctva alebo sľúbi, že tak učiní a obdarovaný dar alebo sľub daru príme. Pokiaľ nevznikne darovacia zmluva, nie je ten, kto sľub učinil právne zaviazaný darovať. V takomto prípade je ale príjemca sľubu chránený, a to tak, že je mu priznané právo na náhradu nákladov, ktoré boli v očakávaní daru účelne vynaložené. Darovacia zmluva vyžaduje písomnú formu pri darovaní veci zapísanej do verejného zoznamu, a pokiaľ nedôjde k odovzdaniu veci zároveň s prejavom vôle darovať a prijať dar. Darca je zaviazaný k odovzdaniu daru, nie však platiť úrok z omeškania (Bělohávek, 2012)

Darca môže darovať aj všetok svoj majetok súčasný majetok. Zmluva, ktorou daruje svoj budujúci majetok, platí iba vtedy, pokiaľ nepresahuje polovicu tohto majetku. Darovanie veci, ktorú darca nemá, je platné iba ak sa zaviazá v zmluve darca vec nadobudnúť (NOZ, §2058).

NOZ novo zavádza záväznosť sľubu, kedy darca je zaviazaný k odovzdaniu daru. Nie je ale už povinný platiť úrok z omeškania (NOZ, §2057). Obdarovaný

je teda oprávnený požadovať len samotný dar. NOZ tiež novo zavádza inštitút darovania podpory, kedy sa darca zaviazá obdarovaného pravidelne podporovať. Právo na podporu aj povinnosť k podpore môže prejsť na dediča darcu a obdarovaného (NOZ, §2062)(Justice, 2014).

3.4.3 Zmenná zmluva

Zmennou zmluvou sa každá zo strán zaväzuje previesť druhej strane vlastnícke právo k veci výmenou za záväzok druhej strany previesť vlastnícke právo k inej veci. Strany si odovzdajú veci v tom stave v akom boli v okamžiku uzavretia zmluvy (NOZ, §2184).

Plody a úžitky zo zmenenej veci náležia odcudziteľovi až do doby, kedy má podľa zmluvy vec odovzdať. Od uplynutia tejto doby náležia plody a úžitky prijímateľovi aj keď mu vec ešte nebola odovzdaná (NOZ, §2187).

Keďže zmena je výmena veci za vec môžeme ju v podstate chápať ako vzájomnú kúpnu zmluvu. Preto sa aj vo veľa ustanoveniach primerane používajú ustanovenia o kúpnej zmluve s tým, že sa každá zo strán považuje ohľadne veci, ktorú zmenou dáva, za stranu predávajúcu, a ohľadne veci, ktorú zmenou prijíma, za stranu kupujúcu (Bělohávek, 2012).

3.4.4 Zákon o registri zmlúv

Myslím, že do tematiky zmluvného práva stojí za zmienku zákon o registri zmlúv (ďalej uvádzané len ako ZRZ). Tento zákon je v poslednom roku vo vláde a na právnych portáloch diskutovanou témou.

Podstatou ZRZ je, aby všetky zmluvy štátu a verejných inštitúcií boli dostupné všetkým. Je to najlepší spôsob ako zabrániť predraženým zákazkám, nevýhodným predajom majetku a zbytočným nákupom. Tieto zmluvy si je možné podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám vypýtať aj dnes, ale úrady ich často odmietajú poskytnúť s odvolaním na obchodné tajomstvá alebo iné dôvody pre neposkytnutie. Riešením je návrh ZRZ, podľa ktorého by každá zmluva začala platiť až vtedy, keď bude zverejnená na internete v centrálnom registri zmlúv.

Podľa §2 návrhu tohto zákona budú mať povinnosť uverejňovať zmluvy Česká republika, územné samosprávne celky, právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby ovládané štátom alebo samosprávou vrátane dcérskych spoločností. Medzi povinne zverejňované zmluvy nepatria zmluvy pracovné, zmluvy s fyzickými osobami uzatvárané v rámci bežného obchodného styku, na prenájom hrobového miesta, všetky zmluvy nezverejňované podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám a ďalšie. Čo sa týka zverejňovania objednávok a faktúr, zákon bol vypracovaný v dvoch variáciách. Prvá zverejňovanie faktúr a objednávok nezahrňuje, druhá stanovuje povinné zverejnenie od finančného limitu, ktorý stanoví vláda (§3, Návrh ZRZ¹).

¹ <http://www.rekonstrukcestatu.cz/publikace/navrh-zakona-o-registru-smluv.pdf>

Návrh tohto zákona bol prvýkrát v Českej republike predložený poslaneckej snemovni dňa 2.12.2013. Prvé čítanie prebehlo 21.1.2014 a návrh bol prikázaný k prejednaniu výborom s lehotou 90 dní. Nasledujúci polrok bolo prejednávanie zákona prerušené výborom pre verejnú správu a regionálny rozvoj, ústavne právnym, kontrolným, hospodárskym výborom. Vývoj nastal 6.6.2014 kedy ústavne právny výbor opätovne prejednal návrh zákona a vydal odporúčenia na schválenie návrhu zákona vo variante I a odporúčenie poslaneckej snemovni, aby prijala k tomuto návrhu zákona zmeny a doplnky uvedené v uznesení ústavne právneho výboru č. 47 zo dňa 30.5.2014². Ministerstvo vnútra spracováva návrh zákona v niekoľkých variáciách, ktoré predložilo 3.9.2014 koalícnej rade. O konečnej podobe návrhu rozhodne koalícna rada. Keď budú všetky pozmeňovacie návrhy prediskutované, prejde ucelený návrh zákona legislatívnym procesom. Zákon by mohol nadobudnúť účinnosť v polovici roku 2015 (Ministerstvo vnútra Českej republiky, 2014).

² <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=42&ct1=7>

4 Praktická časť

V teoretickej časti mojej práce som priblížil vlastnícke právo ako také, možnosti jeho nadobudnutia, spoluvlastníctvo a jednotlivé druhy obchodných korporácií z majetkového hľadiska. Taktiež som sa stručne venoval zmenám, ktoré nastali v týchto oblastiach v dôsledku rekodifikácie právnych listín Českej republiky. Cieľom mojej práce je zistiť aké dôsledky budú tieto zmeny mať na obchodné korporácie. Keďže ilustrácia týchto zmien na každom type obchodnej korporácie by bola príliš rozsiahla a náročná, rozhodol som sa tieto zmeny demonštrovať na spoločnosti s ručením obmedzeným. SRO som si vybral pretože je to vo svete a v Českej republike najrozšírenejším typom obchodnej spoločnosti a právna úprava jej spoločenskej zmluvy a oblasti prevodu podielov je v ZOK definovaná veľmi podobne právnej úprave pre VOS a KS.

Konkrétne som si vybral spoločnosť pôsobiacu v oblasti výstavníctva, dizajnu a výroby interiérov. Pre zachovanie anonymity ju nazvem INTERIÉR s.r.o. Informácie o tejto firme budem čerpať z obchodného registra Českej republiky - zbierky listín. Jedná sa o posledný aktualizovaný výpis zakladateľských dokumentov z roku 2011 a výročnú správu tejto spoločnosti pre rok 2013. Keďže pre moju prácu je potrebná aj výročná správa pre rok 2014, a to z toho dôvodu, že práve rok 2014 je pre české právo a moju prácu prelomový, potrebné dokumenty, v ktorých sa nachádzajú informácie o hospodárení spoločnosti (napr. rozvaha spoločnosti) vytvorím na základe predpokladaného vývoju spoločnosti.

Vlastnícke vzťahy sa týkajú takmer všetkých častí hospodárenia obchodnej spoločnosti a preto sú možnosti výberu konkrétneho zamerania mojej práce široké. Ako prvému sa budem venovať hospodáreniu firmy. Použijem existujúcu rozvahu pre rok 2013, vytvorím predpokladanú rozvahu pre rok 2014 a budem komentovať aké dopady mala, prípadne nemala rekodifikácia na tok peňazí spoločnosti. Tiež sem zahrniem charakteristiku uplynulého hospodárskeho obdobia (hospodársky rok 2013) a jednotlivé ciele pre rok 2014. V tejto kapitole sa venujem aj vzťahom medzi prepojenými osobami a dopadom rekodifikácie na tieto vzťahy. Konkrétne sa jedná o likvidáciu spoločnosti INTERIÉR¹, ktorá je dcérskou spoločnosťou INTERIÉR, a ktorá prebehla v roku 2014 a o dopady zmien právnej úpravy podielov.

V druhej časti praktickej práce sa zaoberám konkrétnymi nákladmi, ktoré vznikajú, alebo môžu vzniknúť SRO v dôsledku rekodifikácie. Tieto možné náklady aplikujem na spoločnosť INTERIÉR.

Na záver praktickej časti sa venujem zmluvnému právu. Vybral som 10 zmien v zmluvnom práve, ktoré v oblasti zmluvných vzťahov považujem za najdôležitejšie a vyvodím závery, ktoré z týchto zmien obchodným korporáciám plynú.

4.1 Predstavenie spoločnosti

Spoločnosť INTERIÉR s.r.o. pôsobí ako český právny subjekt v oblasti výstavníctva a interiérov. Bola založená v roku 1991 za účelom dosiahnutia zisku, tak ako vyžadoval vtedajší ObchZ. Výška jej základného kapitálu je 1 520 000 Kč. Predmetom podnikania spoločnosti INTERIÉR je podľa platnej spoločenskej zmluvy:

- a) Organizovanie a zaisťovanie výstav a expozícií veľtrhov a výstav a akcií obdobnej povahy.
- b) Výroba, montáž a demontáž výstavných stánkov a expozícií výstav a akcií obdobnej povahy.
- c) Obchodná živnosť – kúpa produktov za účelom ich ďalšieho predaja a predaj.
- d) Truhlárstvo so zameraním na výrobu a vybavenie interiérov.
- e) Reklamná a propagačná činnosť vrátane realizácie.

V súčasnej dobe má firma 45 kmeňových zamestnancov a okrem odborných profesií truhlár, lakovač - natierač, montér, skladník, stavbyvedúci, má svoje vlastné oddelenie technickej prípravy zákaziek, predajné a obchodné oddelenie. V prípade potreby spolupracuje s radou externých pracovníkov.

V oblasti výstavníckej činnosti firma realizuje hlavne atypické veľtržné expozície, ktoré stavia pre konečných klientov aj pre agentúry. Expozície realizuje v tuzemsku aj zahraničí. Klientom v prípade požiadavku zabezpečujú celý servis – od návrhu a stavby expozície, až po všetku audio - video projekciu, tlmočenie, hostesky, catering a ďalšie.

V oblasti interiérov sa zameriavajú na zákazkovú výrobu hlavne komerčných interiérov – ako sú obchody, penzióny, reštaurácie, kancelárie, bary atď. a na individuálnu výrobu zákazkového nábytku. V obchodnej oblasti sa orientujú na predaj materiálov pre truhlárov a výrobcov nábytku.

4.1.1 Hospodárenie spoločnosti

V hospodárskom roku 2013 vykázala spoločnosť INTERIÉR s.r.o. najväčšie objemy tržieb v troch základných oblastiach podnikania.

V oblasti výstavníckej činnosti, v rámci ktorej realizuje komplexné atypické výstavné stánky, čiastočnú výrobu pre výstavné expozície a montážne práce na výstavných stánkoch bol objem tržieb 29,3 mil. Kč. Z toho 10,8 mil. Kč tržieb tvorili zákazky pre hlavného obchodného partnera Veľtrh a.s. (upravený názov spoločnosti v rámci zachovania identity). Jedná sa o tradične stabilizovaný objem tržieb. Druhú časť týchto tržieb tvorila realizácia vlastných výstavníckych a interiérových zákaziek priamo pre zákazníkov a jednalo sa o 18,5 mil. Kč.

V oblasti výroby a dodávok zákazkového zariadenia interiérov a čiastočnej individuálnej výroby pre výstavné expozície a montážne práce na výstavných stánkoch vrátane komplementácie tvoril objem tržieb 16,2 mil. Kč.

V oblasti veľkoobchodného a maloobchodného predaja truhlárskych materiálov, nábytku, kovaní a drobného spojovacieho a montážneho materiálu dosiahla firma obrat približne 38,5 mil. Kč.

Každý podnik si stanovuje na základe predchádzajúcich skúseností ciele a méty, ktoré chce a z dôvodu silného konkurenčného prostredia často aj musí dosiahnuť. Taktiež musí počítať s mnohými okolnosťami, ktoré strpčujú podnikateľom život a môžu ho často v priebehu hospodárskeho obdobia dostať do záporných čísel. Podnik musí tieto hrozby čo najefektívnejšie eliminovať a to stanovením si cieľov. Dalo by sa povedať, že tieto ciele sú zároveň faktory, ktoré ovplyvňujú finančnú situáciu spoločnosti v priebehu hospodárskeho obdobia. Konkrétne faktory vplyvajúce na finančnú situáciu spoločnosti INTERIÉR s.r.o., sú:

- snaha o udržanie úrovne objemu pohľadávok po termíne splatnosti a stabilizácia tohto objemu na úrovni predchádzajúcich rokov.
- optimalizácia objemu zásob – ten je nutné udržať na odpovedajúcej úrovni k potrebe výroby a v odpovedajúcom objeme a sortimente pre maloobchodný a veľkoobchodný predaj
- udržanie úrovne osobných nákladov na úrovni odpovedajúcej objemu tržieb a rentabilite prevádzkového hospodárskeho výsledku vzhľadom k tržbám
- zastavenie poklesu tržieb v určitých obdobiach roku pod hranicu fixnej réžie firmy
- stabilizácia a optimalizácia vo výrobnej činnosti a administratíve – prevádzkové časti firmy
- zaťaženie hospodárenia firmy úrokmi z poskytnutých investičných úverov a ich splátky

Tieto faktory som do svojej práce zahrnul pretože si myslím, že do charakteristiky hospodárenia spoločnosti patria. Samozrejme ich nemôžem považovať za hlavné faktory ovplyvňujúce výsledky hospodárenia, ako sú napríklad súčasný stav ekonomiky a s tým spojená zákaznícka základňa, úroveň predajných cien, cien výrobných faktorov a konkurenčné prostredie. Tie som opomenul pretože sú veľmi obširne a ich konkrétne nadväznosti na právnu úpravu ťažko preukázateľné. Vyššie zmienené faktory sú konkrétne, ale ekonómiou tiež ovplyvnené. Považujem ich za faktory priamo vplyvajúce na hospodárske výsledky podnikania. Ich jednotlivé položky však nie sú predmetom rekodifikácie právneho rádu Českej republiky, a teda ich rekodifikácia účelne neovplyvňuje. Týmto chcem poukázať na to, že v dôsledku rekodifikácie nenastali výrazné zmeny jednotlivých položiek výkazu hospodárenia podniku, a pokiaľ aj nejaké zmeny nastali, jedná sa predovšetkým o jednorazové náklady rekodifikáciou zapríčinené.

V súvislosti s týmto záverom prikladám do príloh rozvahu predchádzajúcich rokov a rozvahu pre rok 2014. Keďže nedisponujem potrebnými číslami a poznatkami o peňažných tokoch a o zmenách v majetkovej štruktúre danej spoločnosti, rozvahu pre rok 2014 som vytvoril umelo. Vychádzam z toho, že rekodifikácia priamo neovplyvňuje jednotlivé položky aktív a pasív, a preto ich výrazne

nemení. Môže ich ovplyvniť nepriamo prostredníctvom celkových ekonomických zmien ňou zapríčinených, (teoreticky napríklad zavedenie 1 korunovej SRO môže zapríčiniť vznik veľkého množstva SRO a to väčšiu ponuku výrobkov a konkurenciu, to pokles cien a pokles objemu predaja danej firmy, to nižšie tržby atď..) odrazy takýchto zmien však predpokladám skôr z hľadiska dlhšieho časového horizontu ako jeden rok, a to z toho dôvodu, že zavedenie novej právnej úpravy do praxi nie je možné zo dňa na deň.

4.1.2 Vzťahy medzi prepojenými osobami

Z platného výpisu obchodného registru firmy INTERIÉR s.r.o. vyplýva, že žiadny zo spoločníkov nemá na spoločnosti rozhodujúci vplyv, a títo spoločníci sa považujú za osoby jednajúce v zhode, ktorí sú súčasne tiež ovládajúcimi osobami. Ovládajúce osoby sú vo všeobecnosti podľa § 74 ZOK osoby, ktoré v obchodnej korporácii môžu priamo alebo nepriamo uplatňovať svoj rozhodujúci vplyv. Ovládané osoby sú obchodné korporácie ovládané ovládajúcimi osobami.

Ovládajúce osoby firmy INTERIÉR s.r.o. nemajú priamu účasť na žiadnej inej obchodnej spoločnosti alebo družstve. Ovládaná osoba INTERIÉR s.r.o. má 100% podiel na základnom kapitále dcérskej spoločnosti INTERIÉR1 s.r.o. v likvidácii. Táto spoločnosť ukončila likvidáciu a rozdelila podiel na likvidačnom zostatku, jej výmaz z obchodného registru prebehol k 7.4.2014. Ďalej má INTERIÉR s.r.o. cca 43% podiel na spoločnosti INTERIÉR2.

4.1.2.1 Likvidácia

Spoločnosť INTERIÉR1 bola zrušená rozhodnutím jediného spoločníka, ktorým je spoločnosť INTERIÉR pri výkone pôsobnosti valnej hromady zo dňa 1.7.2008. Vymazaná z obchodného registru bola 23.4.2014 z dôvodu skončenia likvidácie. V priebehu likvidácie bol splatený obchodný podiel firmy INTERIÉR v hodnote 1 500 000 Kč. Dôsledky rekodifikácie by na túto konkrétnu likvidáciu mohli nastať v prípade, že:

- 1) splatenie obchodného podielu by prebehlo až v roku 2014, teda v období účinnosti ZOK
- 2) ak by spoločnosť vydala kmeňové listy
- 3) ak by spoločnosť INTERIÉR1 mala viac ako jediného spoločníka, a teda povinnosť vyplácať viac ako jeden obchodný podiel

Aby sa dôsledky rekodifikácie preukázali, prvá podmienka musí platiť vždy zároveň s druhou, treťou, alebo obomi. Od dátumu účinnosti ZOK, 1.1.2014 je možné, aby podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným bol predstavovaný kmeňovým listom. Toto bolo v ObchZ možné len u akciových spoločností. Na rozdiel od akcií však nie je možné s kmeňovými listami obchodovať na európskom regulovanom trhu alebo akomkoľvek inom verejnom trhu. Vydanie kmeňových listov nie je povinné, záleží len na vôli spoločníkov, či si ich vydanie upravujú v spoločenskej zmluve. Dôležitým faktom je, že kmeňový list môže byť vydaný iba k podielu, ktorého prevoditeľnosť nie je obmedzená ani podmienená.

Podiel je potom prevoditeľný na rad (prevádza sa rubopisom a predaním kmeňového listu novému nadobúdateľovi). V podstate to znamená, že spoločnosť s ručením obmedzeným u týchto podielov stráca kontrolu nad ich prevodom, teda je treba vydanie kmeňových listov dôkladne zvážiť. Na rozdiel od podielu, ktorý nie je predstavovaný kmeňovým listom, u týchto už nebudú potrebné písomné zmluvy s úradne overenými podpismi, ale postačujúca bude ústna forma prevodu. § 242 ZOK hovorí, že ak boli vydané kmeňové listy, vzniká právo na vyplatenie podielu na likvidačnom zostatku ich vrátením spoločnosti na výzvu likvidátora. Toto je z právneho hľadiska nová situácia. Zmysel tohto zákona je motivovať spoločníkov k vráteniu nimi vlastnených kmeňových listov. Do doby ich vrátenia spoločník nemá nárok požadovať svoj podiel na likvidačnom zostatku. Likvidácia SRO musí byť skončená v primeranej lehote a čo najrýchlejšie. Z tohto dôvodu má likvidátor povinnosť sa postarať o vrátenie a zničenie kmeňových listov. Ak by neboli kmeňové listy vrátené ani v dodatočnej lehote prehlási ich za neplatné postupom podľa §152 – 154 ZOK.

ZOK oproti roztrieštenej úprave v ObchZ zjednocuje úpravy pre všetky obchodné korporácie a upresňuje základné pravidlá pre podiel na likvidačnom zostatku. Výplata v peniazoch je v ZOK nepodmienená – spoločenská zmluva môže upravovať aj naturálne plnenie. Toto bolo síce možné aj v ObchZ, ale túto možnosť potvrdil až výklad a súdna prax. V ZOK dochádza k zásadnému spresneniu úpravy uprednostňovania spoločníkov, ktorí majú vkladovú povinnosť. Po uspokojení spoločníkov s vkladovou povinnosťou sa zostávajúca časť likvidačného zostatku rozdelí medzi ostatných spoločníkov podľa ich podielov. Pokiaľ neexistovala vkladová povinnosť, rozdeľuje sa likvidačný zostatok rovným dielom. Tu nastáva oproti predošlej právnej úprave rozdiel. V ObchZ bolo v § 153 stanovené, že pri zrušení spoločnosti likvidáciou má každý spoločník nárok na podiel na likvidačnom zostatku a tento podiel sa určuje pomerom obchodných podielov, ak spoločenská zmluva nehovorí niečo iné. Nová právna úprava teda zvýhodňuje spoločníkov, ktorí prispeli do základného kapitálu, v situácií, kedy by likvidačný zostatok nepostačoval na pokrytie všetkých podielov.

4.1.2.2 Podiely

Jednou z výrazných novinek spojených so zavedením ZOK je úprava podielu spoločníka v SRO. Ako som už spomínal v teoretickej časti mojej práce, ZOK pripúšťa rôzne druhy podielov a možnosť, aby mal jeden spoločník podielov viacej. Tieto druhy podielov ZOK nijak bližšie nešpecifikuje, a teda ich konkrétne vlastnosti necháva na kreativite spoločníkov. Podiely môžu byť spojené s rôznymi právami a povinnosťami ako je napríklad prednostné vyplatenie zisku, právo na pevný zisk, podiely s príplatkovou povinnosťou alebo bez nej, bez hlasovacieho práva, s prednostným právom na úpis vkladov pri zvyšovaní základného kapitálu a podobné. Spoločníci môžu v spoločenskej zmluve tiež vylúčiť, tak ako v akciovej spoločnosti, podiely, ktorých vlastníci budú mať obmedzené hlasovacie práva výmenou za prednostný alebo vyšší podiel na zisku spoločnosti. Táto úprava je praktická napríklad v prípade kedy má niektorý spoloč-

ník podiel na spoločnosti vo výške 10% zo základného kapitálu a kúpi si ďalší podiel v tej istej alebo inej výške základného kapitálu. Podľa ObchZ tieto podiely zrástli v jeden, a v prípade situácie keď chcel spoločník jeden z nich predať musel podstúpiť rozdeľovanie podielu. ZOK umožňuje držbu viacerých podielov samostatne bez zlúčenia, a teda sa v popísanom prípade spoločníci procedúre rozdeľovania podielu vyhnú.

Je možné, že takáto rozmanitosť podielov urobí SRO atraktívnejšou, a že od platnosti ZOK bude zaznamenaný nárast SRO. Ten samozrejme dosť pravdepodobne bude súvisieť aj s umožnením vytvorenia takzvanej „jedno korunovej“ SRO, ale tá nebude jediným faktorom nárastu počtu SRO.

Ako som už spomínal SRO je v Českej republike dlhodobo najobľúbenejší typ obchodnej spoločnosti. V nasledujúcej tabuľke sú rozdelené SRO z hľadiska vlastníckej štruktúry. Údaje sú spracované a zverejnené k máju 2014 poradenskou spoločnosťou Bisnode.

Tab. 1 SRO z hľadiska vlastníckej štruktúry

	Počet (máj 2014)	Podiel na celku	Počet (máj 2013)	Podiel na celku	Počet (máj 2012)	Podiel na celku
SRO vlastnené práve jednou PO	31192	8,29%	28505	7,98%	26144	7,62%
SRO vlastnené viac než jednou PO (a nie FO)	5109	1,36%	5151	1,44%	5605	1,63%
SRO vlastnené spoločne PO a FO	13367	3,55%	13196	3,69%	12651	3,69%
SRO vlastnené práve jednou FO	173616	46,15%	160297	44,88%	141647	41,30%
SRO vlastnené viac než jednou FO (a nie PO)	145220	38,60%	142741	39,97%	145107	42,31%
Ostatné SRO	7714	2,05%	7271	2,04%	11839	3,45%
Celkový počet SRO	376218	100%	357161	100%	342993	100%

Zdroj: Bisnode, Vlastná práca autora

Z tabuľky vyplýva, že v máji 2014 sa v Českej republike nachádzalo 376 218 SRO. Prevažná väčšina z nich, 84,75% bola vlastnená fyzickými osobami - jednou alebo viacerými. Podľa databáz Bisnode bolo k danému dátumu na trhu 25 334 akciových spoločností, čo tvorí 6% z celkového počtu obchodným korporácií. Analýzy Bisnode ďalej hovoria, že majetkový podiel v jednej alebo viacej SRO má viac ako 354 922 Čechov a viac ako 139 029 cudzincov. Z tejto štatistiky vyplýva, že každý 30. Čech podniká prostredníctvom SRO (Bisnode, 2014).

Z čísel uvedených v tabuľke jasne vyplýva, že celkový počet SRO v ČR každým rokom narastá. Medzi ročný prírastok firiem 2012 – 2013 je približne 4% a 2013 – 2014 je približne 5%. Očakávaný „boom“ SRO nie je z tejto štatistiky preukázateľný, keďže 1%-ný nárast sa za prudký rozmach považovať nedá. Na druhej strane, táto štatistika je robená k máju 2014. To je obdobie tesne po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy. Preto predpokladám, že prípadný

prudký nárast SRO začal alebo začne až trochu neskôr. Je to z dôvodu nutnosti adaptácie sa fyzických a právnických osôb na novú právnu úpravu, ktorá zaberie určitý čas, a je možné, že aj z dôvodu vysokého vyťaženia notárov a právnických kancelárií zapríčineného rekodifikáciou.

Ďalšou zaujímavou štatistikou je štruktúra vlastníkov (fyzických osôb) SRO podľa domicilu.

Tab. 2 Štruktúra vlastníkov SRO podľa domicilu

Domicil fyzické osoby	Počet (jún 2014)	Podiel na celku	Počet (máj 2013)	Podiel na celku	Počet (marec 2012)	Podiel na celku
Tuzemské FO	354922	71,85%	346291	71,66%	306232	63,82%
Zahraničné FO	139029	28,15%	136955	28,34%	173636	36,18%
Celkom	493951	100%	483246	100%	479868	100%

Zdroj: Bisnode

Z tabuľky vyplýva, že počet Čechov majiteľov SRO za posledné dva roky narástol o 16% a počet zahraničných spoločníkov klesol o 20%. Za posledný rok bol zaznamenaný jemný nárast zahraničných fyzických osôb, ktoré vlastnia v ČR SRO (Bisnode, 2014). Tento nárast môže súvisieť so zlepšujúcim sa podnikateľským prostredím v ČR, ktoré je na právnu úpravu úzko naviazané. Trochu odraďujúce môže byť pre zahraničných vlastníkov ustanovenie z novej úpravy, z ktorého v skratke vyplýva, že ak sa vlastník chce zúčastniť hlasovania valnej hromady musí sa dostať osobne, alebo musí navštíviť českého notára v ČR aby splnomocnil inú osobu pre hlasovanie. Tejto problematike sa venujem bližšie v podkapitole s názvom plná moc k jednaniu.

4.1.2.3 Zrušenie zákazu reťazenia

V súvislosti s prepojenými osobami stojí za zmienku zrušenie zákazu reťazenia spoločností s ručením obmedzeným. Tento zákaz bol medzi podnikateľmi veľmi nepopulárny. Definoval ho ObchZ § 105 odst. 2., ktorý hovoril, že SRO s jedným spoločníkom nemôže byť jediným zakladateľom alebo jediným spoločníkom inej SRO. Tiež platilo, že jedna fyzická osoba môže byť jediným spoločníkom najviac troch SRO. Podnikatelia tento zákaz často obchádzali tak, že mali vo svojej SRO dvoch spoločníkov s pomerom hlasov 99,999 ku 0,001, kde obidvaja spoločníci boli spoločnosti ovládané tými istými osobami a menší spoločník tam bol len „na okrasu“. Toto bolo zbytočne zložité, pretože na každej valnej hromade boli namiesto jedného výpisu potrebné dva výpisy z obchodného registra a dve plné moci za spoločníkov. Účinnosťou ZOK sa od týchto zákazov upúšťa a platí, že tá istá osoba môže byť jediným spoločníkom alebo zakladateľom ľubovoľného počtu SRO, a zároveň, že SRO môže byť jediným spoločníkom či zakladateľom inej SRO (Míkovec, 2013). Okrem ušetrených starostí sú takto podnikateľom ušetrené aj peniaze, ktoré by minuli na advokáta na riešenie reťazenia. Čo sa týka spo-

ločnosti INTERIÉR, v jej zozname spoločníkov sa nenachádza žiadny spoločník s minimálnym podielom v pomere k podielom ostatných spoločníkov. Preto nepredpokladám, že sa v spoločnosti nachádzal takýto „umelý“ spoločník, a teda že sa zrušenie zákazu reťazenia spoločnosti INTERIÉR dotýka.

4.2 Náklady spojené s rekonštrukciou

Okrem toho, že vďaka rekonštrukciám zanikla dvojkoľajnosť OZ a Obchz a oboje zjednotila do NOZ a ZOK, čo je vítanou zmenou, došlo aj k veľa zmenám, ktoré podnikateľom život skôr strpčilo. Podnikatelia od začiatku roku 2014, a často už aj pred ním, museli riešiť otázky súvisiace s premietnutím novej právnej úpravy do ich podnikania a spoločnosti. Toto stálo predovšetkým veľké podniky nemalé úsilie, čas, prácu a najmä peniaze.

4.2.1 Zmena zakladateľských listín

Medzi najvýznamnejšie prvé zmeny, ktorými sa musela obchodná spoločnosť zaoberať patrí bezpochyby potreba uvedenia ich zakladateľských dokumentov do podoby vyžadovanej novou právnou úpravou. Všetky typy obchodných korporácií preto museli zo svojich spoločenských zmlúv a zakladateľských listín odstrániť ustanovenia odporujúce NOZ a ZOK a zároveň pridať ustanovenia, ktoré doposiaľ neboli požadované. Aby zakladateľský dokument spĺňoval všetky náležitosti bolo tiež potrebné odpovedajúco zmeniť pojmoslovie. Malé podniky často riešili takéto zmeny svojpomocne, ale mnohé z nich spolu s prevažnou väčšinou väčších podnikov poverili touto úlohou právnik. Právnik je síce záruka správneho zodpovedania všetkých požiadaviek zákona, ale pre malé a stredné podniky môžu byť jeho služby finančne náročné. To isté platí aj pre notárov, ktorých na rozdiel od právnik využiť museli. NOZ vyžaduje aby zmeny spoločenskej zmluvy prebehli formou notárskeho zápisu. Nákladmi sa tak jednotlivé podniky dostali v lepšom prípade do radov tisícov a veľké spoločnosti, u ktorých boli potrebné razantnejšie zmeny, desiatky tisícov Kč. Jednotlivé náklady spoločnosti INTERIÉR som sa pokúsil vyčísliť v tabuľke pod textom. Tieto údaje sú však z veľkej časti odhadnuté. Je to z toho dôvodu, že návrh alebo zmena každej spoločenskej zmluvy je rôzne náročná, a to podľa veľkosti podniku a rozsahu požadovaných zmien. Na stránke profiprávník.cz som našiel cenník právnych služieb, avšak tieto ceny sa líšia od kancelárie ku kancelárii a nie sú dostatočne špecifické pre jednotlivé typy a veľkosti firiem (Profiprávník, 2012).

Tab. 3 Náklady spojené s úpravou spoločenskej zmluvy

Náklady spojené s úpravou spoločenskej zmluvy	
Služby právnik	
Návrh spoločenskej zmluvy	15 000 Kč
Zápis do obchodného registra	2 000 Kč
Osobná právna porada a konzultácia	1 500 Kč / hodina * 8 hodín
Náhrada hotových výdajov	3 000 Kč
Služby notára	
Notársky zápis spoločenskej zmluvy	3 000 Kč
SUMA	35 000 Kč

Zdroj: Vlastná práca autora

Ustanovenie § 777 odst. 1 ZOK stanovuje, že pojedania spoločenských zmlúv, ktoré sú v rozpore s donucujúcimi ustanoveniami tohto zákona, sa zrušia dňom nadobudnutia účinnosti ZOK, to znamená k 1. Januáru 2014. ZOK ďalej ukladá obchodným korporáciám, a teda aj SRO aby do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti ZOK prispôbili svoje zakladateľské právne jednanie (v prípade SRO spoločenskú zmluvu) novej úprave obsiahnutej v ZOK a vložili ho do zbierky listín. Pokiaľ tak neurobia, alebo nestihnú urobiť, registrový súd ich k tomu vyzve a stanoví vo výzve dodatočnú primeranú lehotu ku splneniu tejto povinnosti. Ak táto lehota uplynie a spoločnosť povinnosť nesplní, súd na návrh registrového súdu alebo osoby, ktorá na tom osvedčí právny záujem, zruší obchodnú korporáciu a prikáže jej likvidáciu. Obdobné ustanovenie sa nachádza aj v NOZ, podľa ktorého ustanovenie spoločenskej zmluvy alebo štatútu právnických osôb, ktoré odporujú donucujúcim ustanoveniam NOZ, strácajú záväznosť dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právnická osoba ich je povinná prispôbiť do troch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti NOZ a doručiť ich orgánu verejnej moci, ktorý vedie verejný register, do ktorého je právnická osoba zapísaná. Pokiaľ toto neurobia vedie to k predĺženiu lehoty a následne k likvidácii obdobne ako v ustanoveniach ZOK. Obchodné korporácie sú upravené nielen v ZOK ale aj v NOZ (v obecných otázkach), a preto prechodné ustanovenia NOZ pre právnické osoby platia aj na obchodné korporácie a teda aj SRO. Obchodné korporácie sú na základe § 210 - § 213 NOZ právnickými osobami a zároveň obchodnými korporáciami. Na základe tohto poznatku vzniká nejasnosť v akej lehote majú obchodné korporácie prispôbiť svoje zakladateľské listiny. Keďže špeciálne pravidlá majú prednosť pred pravidlami obecnějšími, a teda pre SRO sú najprednejšie pravidlá ZOK týkajúce sa výlučne SRO (§ 132 - § 242), potom obecné pravidlá ZOK pre všetky obchodné korporácie (§ 1 - § 94 ZOK), potom obecné ustanovenia NOZ o korporáciách (§ 210 - § 213 NOZ) a na záver obecné ustanovenia NOZ o právnických osobách (§ 118 - § 209 NOZ) predpokladám, že primárne sú obchodné korporácie, a teda aj SRO, povinné vložiť upravené zakladateľské listiny do zbierky listín obchodného registru najneskôr ku dňu 30.6.2014.

Keďže spoločnosť INTERIÉR s.r.o. dňa 15.12.2014 nemá aktuálne zakladateľské listiny v zbierke listín obchodného registra stále vložené, môžem predpokladať, že v prípade zistenia tejto skutočnosti príslušným orgánom (registrovým súdom) by mohla byť na spoločnosť uvalená sankcia v podobe pokuty prípadne likvidácie. Podľa § 104 zákona o verejnom registri právnických a fyzických osôb môže byť takáto pokuta uložená až do výšky 100 000 Kč.

4.2.2 Plná moc k jednaniu

Medzi ďalšie náklady, ktoré súvisia s novou právnou úpravou patria náklady spojené s nutnosťou aby plná moc k určitému typu jednania bola v rovnakej forme, aká je požadovaná pre toto jednanie. Pokiaľ je pre určité jednanie týkajúce sa spoločnosti vyžadovaná forma notárskeho zápisu, musí aj plná moc byť udelená ako notársky zápis. Toto môže byť dosť nákladné pre zahraničných spo-

ločníkov, ktorý doteraz bežne hlasovali prostredníctvom plnej moci. Tí všetci teraz musia, napríklad aj kvôli schvaľovaniu zmien zakladateľských listín navštíviť osobne valnú hromadu, alebo českého notára, u ktorého spíšu zápis, ktorým splnomocnia inú osobu pre hlasovanie vo valnej hromade. Pre tuzemské osoby je zriadenie takéhoto splnomocnenia komplikácia riešiteľná za približne 1000 Kč, pre zahraničné osoby je však k nákladom na samotný notársky zápis nutné pripočítať aj náklady na ich cestu k českému notárovi, prípadne ubytovanie a náhrada strateného času. Podľa informácii z portálu epravo.cz však Ministerstvo spravodlivosti ČR pripravuje k tejto problematike výkladové stanovisko adresované širokej verejnosti spolu s návrhovým riešením (Polanský, 2013).

4.2.3 Internetové stránky

ZOK od nadobudnutia účinnosti ukladá povinnosť vytvoriť internetové stránky všetkým akciovým spoločnostiam a niektorým družstvám. Obsah už existujúcich internetových stránok akciových spoločností a iných obchodných korporácií musí zodpovedať požiadavkám zákona. SRO nie je v zásade povinná mať zriadené internetové stránky. Ak ich má zriadené dobrovoľne, alebo bola povinná si ich zriadiť v súvislosti s príslušnosťou ku koncernu, je povinná podľa § 7 odst. 3 ZOK na nich uviesť všetko, čo je povinná uvádzať na svojich obchodných listinách. SRO tak musí mať na svojich stránkach minimálne uvedené: svoju obchodnú firmu, sídlo, údaj o zápise v obchodnom registri a identifikačné číslo. Ak chce spoločnosť uvádzať základný kapitál je to možné, ale len splatenú časť základného kapitálu. Ak je spoločnosť súčasťou koncernu, tak musí túto skutočnosť na svojich stránkach zverejniť a v tomto prípade internetové stránky aj zriadiť (Justice, 2014).

Tým spoločnostiam, ktoré si požiadavky novej právnej úpravy neuvedomili, alebo ich vedome zanedbávajú, hrozí v prvom rade, podobne ako pri nesplnení uverejňovacej povinnosti, poriadková pokuta. Táto pokuta bola podľa niekdajšieho ustanovenia § 200de občianskeho súdneho rádu viazaná na nesplnenie povinnosti založiť určitú listinu do zbierky listín obchodného registru, a bola v maximálnej výške 20 000 Kč. Dnes je horná hranica poriadkovej pokuty za nesplnenie publikačnej povinnosti (to znamená vedľa povinnosti zakladať dokumenty do zbierky listín, tiež povinnosť uvádzať vo svojich obchodných listinách údaje stanovené zákonom a povinnosť uverejňovať zákonom stanovené skutočnosti na internetových stránkach) podľa zákona č. 304/2013 Sb., o verejných registroch, zvýšená na pätnásobok (100 000 Kč). Udeleniu pokuty však vždy predchádza výzva túto skutočnosť napraviť. Pokiaľ táto skutočnosť nie je napravená ani po udelení pokuty, môže byť spoločnosť súdom ukončená formou likvidácie (Justice, 2014).

Spoločnosť INTERIÉR s.r.o. má zriadené internetové stránky, a preto jej vyplýva zo zákona povinnosť mať na nich zverejnené povinné informácie. Tie sa na nich nachádzajú všetky a preto si nemyslím, že by spoločnosť mohla byť potrestaná poriadkovou pokutou za nesplnenie publikačnej činnosti na internetových stránkach. Spoločnosť by však pokutou za nesplnenie publikačnej činnosti

mohla byť potrestaná z dôvodu nezverejnenia aktuálnych zakladateľských zmlúv z zozname listín verejného registra.

4.3 Predpokladané dopady zmien zmluvného práva

V nasledujúcej časti sa budem venovať zmenám týkajúcim sa zmluvného práva. Najprv rozoberiem základné zmeny zmluvných vzťahov vo všeobecnej rovine a následne vyvodím dôsledky týchto zmien pre podnikanie spoločností.

4.3.1 Zjednotenie právnej úpravy

Najzásadnejšou zmenou oproti predošlej právnej úprave zmluvného práva je jej zjednotenie. Stará právna úprava obsahovala dvojaký režim zmluvných vzťahov, a to režim podľa občianskeho zákonníku a režim podľa obchodného zákonníku. V ObchZ boli upravené zmluvné vzťahy podnikateľov z hľadiska podnikateľskej činnosti. Zmluvným právom ObchZ sa mohli riadiť aj strany, z ktorých jedna bola fyzická osoba a druhá právnická. ObchZ sa však vzťahoval len určité typy zmluvných vzťahov. Tie, na ktoré sa nevzťahoval boli obsiahnuté v OZ. Tento dvojitý režim bol kritizovaný kvôli neprehľadnosti a tomu, že sa niektoré zmluvné typy sa zbytočne prekrývali. Okamžikom nadobudnutia účinnosti NOZ došlo k odstráneniu predošlej dvojkolajnosti obchodného a neobchodného práva. Medzi jednotlivé zmluvné typy v NOZ boli zaradené aj zmluvné typy, ktoré neupravoval ani ObchZ, ani OZ. Jedná sa napríklad o poisťnú zmluvu, ktorá bola upravená zákonom o poisťnej zmluve. Pre samotné obchodné korporácie z tejto zmeny vyplýva jednoduchšia orientácia sa v právnych predpisoch a hrozí im menšie riziko zlého si vyloženia práva a tým nesprávneho postupu v ich obchodnej činnosti.

4.3.2 Predzmluvná zodpovednosť

Inštitút predzmluvnej zodpovednosti bol počas účinnosti OZ prevádzkovaný ako zodpovednosť za porušenie prevenčnej povinnosti podľa § 415 OZ, respektíve zodpovednosť za škodu spôsobenú úmyselným jednaním proti dobrým mravom v zmysle § 424 OZ. Predzmluvná zodpovednosť sa uplatňovala v prípade ukončenia jednania o uzavretí zmluvy bez legitímneho dôvodu, avšak škoda mohla spočívať len vo vynaložení neobvyklých nákladov a nie nákladov obvyklých, s ktorých vynaložením musí každá strana dopredu počítať. Z NOZ vyplývajú nasledujúce 4 skutkové podstaty, ktoré zakladajú predzmluvnú zodpovednosť:

- 1) Jednanie naoko – ide o prípad kedy jedna strana zaháji jednanie „len na oko“, alebo v takomto jednaní pokračuje bez toho, aby chcela zmluvu skutočne uzavrieť. Táto strana by bola na rozdiel od predošlej úpravy v takomto prípade povinná uhradiť všetky náklady, ktoré tým poškodenej strane vznikli a teda nie len tie výnimočné (NOZ, § 2910).
- 2) Ukončenie jednania v takom štádiu, kedy je jednanie tak ďaleko, že uzavretie zmluvy je vysoko pravdepodobné a jedna strana jednanie ukončí bez spravodlivého dôvodu. V takomto prípade by bola strana ukončujúca jednanie povinná uhradiť škodu, ktorá druhej strane vznikla. Takouto škodou by mohli byť výdaje na cestovanie, schôdzky, advokáta.

- 3) K predzmluvnej zodpovednosti a teda k úhrade škody môže viesť aj nesplnenie informačnej povinnosti. To je povinnosť, ktorá zaväzuje všetky zmluvné strany, aby si vzájomne informovali o všetkých, pre zmluvu podstatných skutkových a právnych okolnostiach.
- 4) Pokiaľ by jedna zo strán získala vďaka informačnej povinnosti informácie a tie by využila ku svojmu obohateniu, musela by druhej strane vyčíslieť a vyplatiť to, o čo sa obohatila (Mališ, 2014).

Táto zmena je pre tých podnikateľov, ktorí boli v dobe platnosti predošlej úpravy na strane poškodených prínosom. Zabezpečuje im lepšiu návratnosť zbytočne vynaložených nákladov. Namiesto uhradenia len neobvyklých nákladov budú uhradené aj obvyklé, a povinnosť tieto náklady uhradiť je viazaná na viaceré skutkových podstát. Na druhej strane je možné, že v praxi nie sú a nebudú tieto peniaze ľahko vynútiteľné. Dôvod je ťažká preukázateľnosť jednania firmy na oko, alebo ukončenia jednania z nespravodlivého dôvodu. Tieto pojmy nie sú veľmi špecifické a vnútornú motiváciu alebo jednanie firmy je zložité preukázať.

4.3.3 Obchodné podmienky

Obchodné podmienky slúžia k zľahčeniu a urýchleniu procesu uzatvárania zmlúv. Zmluvné strany majú možnosť podriaďovať svoj vzťah pravidlám obsiahnutým v obchodných podmienkach. Aby boli tieto podmienky pre obidve strany záväzné, musia byť obidvom stranám známe (NOZ, § 1751). Ak zmluvu uzatvárajú podnikatelia, môžu časť obsahu zmluvy určiť odkazom na obchodné podmienky vypracované odbornou alebo záujmovou organizáciou. Obchodné podmienky sú v niektorých prípadoch veľmi zložité a mnoho spotrebiteľov si ich ani nečíta, preto NOZ § 1753 stanovuje, že ustanovenia obchodných podmienok, ktoré druhá strana nemohla rozumne očakávať, sú neúčinné, ibaže by s nimi táto strana výslovne súhlasila (Justice, 2014).

Novinkou je aj možnosť aby zmluvná strana v určitých prípadoch svoje podmienky jednostranne zmenila. Jedná sa o zmluvy, ktoré obchodníci uzatvárajú z väčším množstvom obchodníkov, a ktorých obsahom je povinnosť k dlhodobému plneniu rovnakého druhu. V predošlej úprave bola zmena obchodných podmienok možná len dohodou oboch strán a to bolo pri zmluvách uzatváraných s veľkým množstvom osôb technicky a administratívne náročné. Jednostranné vypovedanie platí len pod podmienkou, že sa v zmluve nachádza zjednanie, že druhá strana bude mať možnosť zmeny odmietnuť a záväzok z tohto dôvodu vypovedať (Justice, 2014).

Obchodné podmienky sú v NOZ upravené na rozdiel od ObchZ podrobnejšie a poskytujú väčšiu právnu ochranu predovšetkým strane, ktorá tieto podmienky príma.

4.3.4 Forma zmluvy

NOZ § 559 stanovuje, že každý má právo si pre právne jednanie zvoliť ľubovoľnú formu, pokiaľ ho v tomto smere neobmedzuje zákon alebo dohoda s druhou zmluvnou stranou. NOZ obsahuje oproti OZ omnoho menší počet prípadov, ke-

dy musí právne jednanie spĺňať prísne formálne požiadavky, čo platí predovšetkým pre záväzkové právo, kde by mal byť poskytnutý čo najširší priestor pre uplatnenie slobodnej vôle strán. Voľnejšie pravidlá platia aj pre zmenu zmlúv, a to napríklad v prípade, že sa zmluvné strany dobrovoľne rozhodli pre uzatvorenie zmluvy v písomnej forme a zákon to pre daný typ zmluvy nevyžaduje. V takomto prípade môžu zmluvné strany zmeniť zmluvu aj ústne. Ak by chceli strany zachovať určitú formu pre zmeny právneho jednania, musia to v zmluve výslovne ustanoviť (Justice, 2014).

Voľnosť voľby formy zmluvy dáva zmluvným stranám širší priestor pre uplatnenie slobodnej vôle. Na druhej strane podnikatelia by v prípade uzatvárania zmluvy ústnou formou museli byť veľmi obozretní aby nedošlo k nesprávnemu pochopeniu podstaty zmluvy. Ďalší problém by nastal v prípade sporu, kedy by boli podmienky zmluvy ťažko preukázateľné.

4.3.5 Ochrana slabšej zmluvnej strany

Zmluvná voľnosť je v NOZ vyvážená väčším dôrazom na ochranu slabšej strany. Kto je slabšou stranou je nutné odvodíť z okolností konkrétneho zmluvného vzťahu. Týmito okolnosťami sú napríklad osobné znalosti a skúsenosti zmluvnej strany, alebo sila ovplyvniť obsah záväzku. Slabšou stranou je teda vo väčšine prípadov spotrebiteľ (fyzická osoba). Môže ňou však byť aj drobný podnikateľ vo vzťahu s veľkou spoločnosťou. NOZ ochraňuje slabšiu stranu v týchto ochranných ustanoveniach:

- § 433, ktorý zakazuje zneužitie hospodárskeho postavenia podnikateľa voči osobe, ktorá jedná mimo súvislosť s vlastným podnikaním
- § 1810 upravujúci ochranu spotrebiteľa
- § 1798 regulujúci postavenie strán zmlúv uzatváraných adhéznym spôsobom³ - tu je slabšia strana chránená hlavne proti nezrozumiteľným a pre ňu nevýhodným doložkám
- § 1793-1797 o neúmernom skrátení a lichve

Zákon obmedzuje podnikateľov napríklad v tom zmysle, že pokiaľ vystupujú voči ďalším osobám v hospodárskom styku, nemôžu svoju kvalitu odborníka ani svoje hospodárske postavenie zneužiť k vytváraniu závislosti slabšej strany a dosiahnutiu zrejmej a nedôvodnej nerovnováhy vo vzájomných právach a povinnostiach (Justice, 2014).

Z uvedeného vyplýva, že nová úprava priaznivo dopadá na malé podniky v zmluvnom vzťahu s veľkými podnikmi za predpokladu, že sa snažia zneužiť ich lepšie hospodárske postavenie, a teda informácie a skúsenosti v jednaní s nimi. Za rovnakého predpokladu sú tieto zmeny priaznivé aj pre spotrebiteľa. Nepriaznivé sú naopak pre tie firmy, ktoré takéto postavenie zneužívali.

³ Jedna zmluvná strana stanoví zmluvné podmienky a druhá má možnosť ich len prijať alebo odmietnuť bez možnosti vyjednávania

4.3.6 Ochrana pred lichvou

OZ lichvu výslovne neupravoval a tak jej posúdenie záležalo na súde. Medzi ľuďmi je lichva všeobecne chápaná len ako pôžička s neobvykle vysokým úrokom. Súdny ale rozhodujú o neplatnosti zmluvy z dôvodu lichvy pri širšom okruhu zmlúv - napríklad pre rozpor s dobrými mravmi. V takomto prípade však okrem neprímernej úplaty musia pristúpiť ešte ďalšie okolnosti ako napríklad tieseň, rozrušenie alebo neskúsenosť druhej strany. NOZ v § 1793 zakladá právo tomu, kto sa v zmluve zaviazal k plneniu, ktoré je v hrubom nepomere k tomu, čo poskytla protistrana, domáhať sa zrušenia zmluvy a navrátenia všetkého do pôvodného stavu. Podmienkou tohto nároku je, že ukrátená strana si nepomeru vzájomného plnenia nebola vedomá a druhá strana o ňom vedela alebo vedieť musela. Ochrana pred lichvou sa ale nevzťahuje na podnikateľa, ktorý zjednal lichvovú zmluvu pri svojom podnikaní. Ten sa neplatnosti takejto zmluvy domáhať nemôže (NOZ, § 1797).

Podnikateľom zo zmeny právnej úpravy ochrany pred lichvou neplynú žiadne výhody ani nevýhody. Pre fyzické osoby je však táto zmena vítaná vďaka presnému zadefinovaniu lichvy a nároku na navrátenie vecí do pôvodného stavu v jej prípade.

4.3.7 Zmluvná pokuta

Zmluvnú pokutu si môžu strany zjednať pre prípad, že niektorá z nich poruší zmluvnú povinnosť. Zmluvná pokuta bola v predošlej právnej úprave považovaná za spôsob zaistenia dlhu. V NOZ je zaradená medzi spôsoby utvrdenia dlhu. Zaistením dlhu sa tretia osoba zaväzuje veriteľovi za dlžníkove plnenie, alebo niekto dáva veriteľovi istotu že dlžník svoj dlh splní. Utvrdením sa hospodársky nezaistuje pohľadávka veriteľa, ale poskytujú sa mu iné výhody. K najzásadnejším zmenám týkajúcim sa zmluvnej pokuty patrí:

- 1) NOZ pripúšťa aby dlžníkovi vznikla povinnosť zaplatiť pokutu aj vtedy, keď porušenie zmluvnej povinnosti nezavinil. Toto dojednanie je však dispozitívne, a teda si zmluvné strany môžu zjednať, že nárok na zaplatenie pokuty vznikne len pri zavinenom porušení
- 2) Odstránenie požiadavku písomne formy pre zjednanie zmluvnej pokuty
- 3) Dlžník má právo pri súde požadovať zníženie neprímerane vysokej zmluvnej pokuty (Justice, 2014)

Tieto zmeny sú pre podnikateľské prostredie priaznivé. Na portály epravo som čítal o prípade, ktorý sa stal ešte počas platnosti predošlého OZ. Podnik1 uzavrel zmluvu s podnikom2 o rekonštrukcii určitých priestorov. Keďže podnik1 mal záujem na tom aby táto rekonštrukcia prebehla na čas, zjedнала sa v zmluve pre prípad oneskorenia sa s jej dokončením zmluvná pokuta. Problém nastal po uplynutí termínu dokončenia rekonštrukcie. Rekonštrukcia nebola ukončená a tak podnik1 požiadaval o zaplatenie zmluvnej pokuty, na čo podnik2 odpovedal, že pokutu nezaplatí pretože meškanie zavinil jeho subdodávateľ a nie on.

Tento spor sa riešil súdnou cestou a nakoniec skončil zaplatím zmluvnej pokuty. Vďaka novej úprave zmluvnej pokuty, kedy je dlžník zmluvnú pokutu povinný zaplatiť aj keď ju nezavinil by dnes však obdobný spor nenastal.

Čo sa týka zmeny odstránenia požiadavku písomnej formy pre zjednanie zmluvnej pokuty, tak predpokladám, že podniky ju budú uzatvárať aj naďalej písomne, keďže jej uzavretie v inej ako písomnej forme môže byť veľmi zložito preukázateľné.

4.3.8 Postúpenie zmluvy

Ďalšou zásadnou zmenou, ktorú NOZ prináša je postúpenie zmluvy. V predošlej právnej úprave bolo možné postúpiť len pohľadávku, teda právo na plnenie. Podľa NOZ je možné postúpiť všetky práva a povinnosti zo zmluvy vyplývajúce súhrnne. Postúpenie zmluvy je teda z cela nový právny inštitút. Jedná sa tu o zámenu niektorej zo zmluvných strán. Toto je možné za predpokladu, že s tým druhá zmluvná strana súhlasí. Postúpiť zmluvu je možné len ak ešte nebola naplnená, a u opakujúceho sa plnenia je možné ju postúpiť len s účinkami voči budúcim plneniam. Postúpenie nadobúda účinnosť keď postúpená strana udelí svoj súhlas. V prípade keď bol súhlas udelený dopredu, napríklad priamo v zmluve, nadobúda účinnosť v okamžiku kedy bolo postúpenej strane postúpenie oznámené. Posledná možnosť postúpenia zmluvy je jej uzavretie na rad, vtedy sa zmluva postupuje obdobne ako pri cenných papieroch na rad - rubopisom. Následkom postúpenia postupník - strana, na ktorú sa zmluva prevádza, nadobúda práva a povinnosti z pôvodnej zmluvy a postupca - strana, ktorá zmluvu prevádza, sa od týchto práv a povinností oslobodzuje. V prípade, kedy dôjde k postúpeniu zmluvy a postupník postúpenej strane riadne a včas neplní postúpené povinnosti, postupca nie je zbavený svojich zmluvných povinností a musí zmluvu plniť (Gürlich, 2013).

Prípady kedy si zmluvné strany priali postúpiť na seba práva a prevziať povinnosti neboli v období platnosti predošlej právnej úpravy ojedinelé. S postúpením zmlúv bolo možné sa stretnúť napríklad pri prevádzaní nájomných zmlúv na lukratívne priestory, alebo v prípadoch keď strany nechceli prevádzať celý podnik, alebo jeho časť, ale len vybrané zmluvy, ktoré sa podniku týkali. Problém bol v tom, že inštitút podstúpenia zmluvy neexistoval, a teda takéto, postúpenie zmluvy bolo možné len uzavretím zmluvy o postúpení práv a uzavretím zmluvy o prevzatí povinností.

V zmluve o postúpení práv išlo v podstate o postúpenie pohľadávok v zmysle § 524 OZ. Súhlas dlžníka nebol vyžadovaný ale postupca ho musel bez odkladu o postúpení informovať. O prevzatí povinností sa pojednávalo v § 531 OZ o zmluve o prevzatí dlhu. Tuto bol potrebný aj súhlas veriteľa.

Vďaka zavedeniu inštitútu postúpenia zmluvy môžu podnikatelia jednoducho postúpiť zmluvu, a teda myslím, že to pre podnikateľov je dobrá správa. Možnosť postúpiť zmluvu a zobchodovať kontrakt je určite vítaná, pretože podnikatelia ju využívajú vo všetkých oblastiach obchodu. Použitie tohto inštitútu však vyžaduje odbornú právnu pomoc k prevencii budúcich sporov medzi stra-

nami ohľadne platnosti a rozsahu postúpenia zmlúv. Tiež je potrebné aby si podnikatelia dávali pozor, pretože postúpenie zmluvy využívajú aj banky, ktoré do svojich úverových zmlúv, prípadne obchodných podmienok k nim, vkladajú svoje právo kedykoľvek postúpiť zmluvu na tretiu osobu. Odsúhlasenie takejto podmienky si treba premyslieť, pretože sa môže stať, že podnik môže mať namiesto známeho veriteľa zo dňa na deň veriteľa cudzieho, napríklad aj zahraničného.

4.3.9 Zmluva o zmluve budúcej

V zmluve o zmluve budúcej sa zmluvné strany dohodnú, že v dohodnutej lehote uzavrujú určitú zmluvu. Takáto zmluva bola upravená aj v predošlej právnej úprave. Nevýhodou jej úpravy bolo, že bola obsiahnutá v OZ aj ObchZ, a to pomerne odlišne. Vďaka tomu dochádzalo v praxi k zámenám a dvojkoľajnosti tohto zmluvného typu. Zásadný rozdiel zmluvy budúcej podľa OZ a ObchZ spočíval v tom, že v obchodnoprávnej budúcej zmluve musel byť obsah vlastnej zmluvy (predmet plnenia) určený aspoň obecným spôsobom (ObchZ, § 289), čím bol zmluvným stranám poskytnutý relatívne široký priestor pre ďalšie vyjednávanie konkrétnych zmluvných podmienok, v občianskoprávnej budúcej zmluve museli strany už zjednať podstatné náležitosti vlastnej zmluvy. Požiadavka zjednať podstatné náležitosti vlastnej zmluvy v zmluve budúcej bola považovaná za základnú nevýhodu predošlej právnej úpravy zmluvy budúcej (Justice, 2013).

NOZ preberá úpravu z ObchZ a stanovuje, že obsah budúcej zmluvy musí byť stanovený aspoň obecným spôsobom (NOZ, §1785). Ďalším rozdielom je, že podľa predošlej úpravy bolo potrebné zjednať lehotu, v ktorej má byť zmluva uzavretá, a keď k jej uzavretiu v tejto lehote nedošlo, mohla sa ktorákoľvek zo strán zmluvy o zmluve budúcej domáhať na súde, aby nahradil prehlásenie vôle druhej strany. NOZ vyžaduje aby oprávnená strana v dohodnutej lehote vyzvala zaviazanú stranu k uzavretiu zmluvy. Keď nie je táto výzva učená, povinnosť zanikne. Z tohto vyplýva, že oprávnená strana musí myslieť na to, aby druhú stranu k uzavretiu zmluvy včas vyzvala. Po takejto výzve sa môže domáhať aby obsah budúcej zmluvy určil súd (Justice, 2013).

Prínos zmeny úpravy zmluvy o zmluve budúcej teda spočíva okrem zjednotenia právnej úpravy najmä v tom, že stačí ak je zmluva o zmluve budúcej zjednaná obecným spôsobom. Toto platí na rozdiel od predošlej úpravy pre občianskoprávne aj obchodnoprávne zmluvy. Obecný spôsob zjednania zmluvy o zmluve budúcej požaduje len dohodnutie základných podmienok budúcej zmluvy, a necháva tým dostatočný priestor pre podnikateľov zjednať si v budúcnosti také podmienky, aké budú pre danú spoločnosť aktuálne výhodné. Podnikatelia si však musia dávať pozor na včasné vyzvanie zaviazanej strany aby zmluvu o zmluve budúcej naplnila a takúto zmluvu uzavrela. V prípade neučinenia tejto výzvy povinnosť zaviazanej strany zmluvu uzavrieť zanikne.

4.3.10 Oneskorenie sa dlžníka

V právnej úprave oneskorenia platby dlžníkom došlo rekodifikáciou k viacerým zmenám. Najzásadnejšou je zmena úroku z oneskorenia. Úrok z oneskorenia predstavuje sankciu za oneskorenie sa dlžníka s platbou. Predošlá právna úprava bola v tomto dvojkoľajná, to znamená, že iné pravidlá sa uplatňovali v občianskoprávných vzťahoch a iné obchodnoprávných. V občianskoprávných vzťahoch bolo možné pokutovať dlžníkov pri oneskorení sa s platbou úrokmi z oneskorenia výhradne vo výške stanovenej zákonom. Strany sa o inej výške úrokov nemohli dohodnúť. V obchodnoprávných vzťahoch si dohodnuté strany mohli výšku úrokov zjednať. Zákonná sadzba úrokov z oneskorenia sa v obchodnoprávných vzťahoch používala iba vtedy, keď výška úrokov bola zjednaná neplatne, alebo k takejto dohode nedošlo (KŠB, 2014).

V NOZ sú pre obe skupiny právnych vzťahov stanovené rovnaké pravidlá. Od 1.1.2014 je teda možné si výšku úrokov z oneskorenia zjednať vždy bez ohľadu na to, či sa jedná o vzťah medzi podnikateľmi alebo medzi nepodnikateľmi. Ak si úroky nezjednajú uplatňuje sa zákonná sadzba úroku z oneskorenia. Zákonná sadzba úrokov z oneskorenia sa stanovuje ročne vo výške repo sadzby Českej národnej banky pre prvý deň kalendárneho polroka, v ktorom došlo k oneskoreniu platby, zvýšenej o 8 percentných bodov. Po novom je možné si zjednať úroky z oneskorenia nielen z dlžnej istiny, ale aj z dlžných úrokov, čo bolo doteraz vylúčené (KŠB, 2014). Keďže aktuálna repo sadzba Českej národnej banky je 0,05%, tak úrok z oneskorenia by bol pre oneskorenie platby, ku ktorému došlo v tomto kalendárnom polroku 8,05%.

5 Záver

Vo svojej bakalárskej práci som sa zaoberal problematikou zmien súvisiacich s rekodifikáciou právneho poriadku Českej republiky a dopadmi vyplývajúcimi z týchto zmien na obchodné korporácie. Keďže aplikácia týchto zmien na každý typ obchodnej korporácie by bola príliš rozsiahla a náročná, rozhodol som sa tieto zmeny demonštrovať na konkrétnej SRO s názvom INTERIÉR. SRO som si zvolil pretože sa jedná o najrozšírenejší typ obchodnej korporácie v Českej republike. Zmenám právnej úpravy ostatných obchodných korporácií sa venujem v teoretickej časti mojej práce, avšak bez vyodenia dôsledkov, ktoré pre ne z týchto zmien vyplývajú.

Praktická časť mojej práce pozostáva z troch častí. V prvej časti sa venujem hospodáreniu mnou vybranej spoločnosti, v druhej nákladom, ktoré vznikli, alebo mohli tejto spoločnosti vzniknúť a v tretej časti zmenám v záväzkovom práve a ich dopadom na obchodné korporácie všeobecne.

Pri analýze hospodárenia spoločnosti INTERIÉR a jej rozvahy som zistil, že rekodifikácia priamo neovplyvňuje jednotlivé položky aktív a pasív, a preto ich výrazne nemení. Z tohto vyplýva, že majetková štruktúra podniku (ktorá je aktívami tvorená) a hodnota majetku podniku nie je rekodifikáciou právneho poriadku priamo ovplyvnená. Môže však byť ovplyvnená dôsledkami, ktoré budú z rekodifikácie plynúť a odrážať sa v ekonómii a tržnom prostredí. Predpokladám však, že prípadné odrazy takýchto zmien sa preukážu až z hľadiska dlhšieho časového horizontu ako jeden rok. To súvisí s aklimatizáciou sa podnikateľov na nový právny poriadok, následnou vyťaženosťou právnych kancelárií a notárskych služieb a s dobou odrazu týchto zmien do tržného prostredia.

Rozsiahla rekodifikácia ako táto ale predsa len priniesla okrem právnych aj ekonomické dopady. Novému právnemu poriadku sa museli prispôbiť predovšetkým podnikatelia, ktorí tieto dopady pocítili najviac. Jedná sa hlavne o náklady, ktoré museli vynaložiť na právne poradenstvo, a to z dôvodu úpravy zmlúv, zakladateľských listín, spoločenských zmlúv, obchodných podmienok a iných dokumentov, ktorých sa zmeny týkali. Ďalšie náklady vyplynuli podnikateľom podnikajúcim prostredníctvom niektorých typov družstiev a AS ktorí si museli zriadiť internetové stránky. Obchodným korporáciám mohli z rekodifikácie vyplynúť aj ďalšie náklady v podobe rôznych sankcií ako napríklad z nesplnenia publikačnej povinnosti na internetových stránkach a v zbierke listín, kde museli do zákonom stanovenej lehoty zverejniť aktualizované zakladateľské listiny a spoločenské zmluvy, ďalej sankcie z chybného plnenia, z omeškania platby atď. Takéto sankcie sa týkajú predovšetkým menších podnikateľov, ktorí sú v množstve nových zákonov stratení, právnické služby sú pre nich príliš nákladné a tak zostávajú v už zabehnutej praxi a dúfajú, že sa problematických situáciám vyhnú.

Na druhej strane týchto nákladov spôsobených rekodifikáciou stoja právne zmeny. V rámci rekodifikácie došlo okrem iného k zlúčeniu zmluvného práva, a tým odstráneniu dvojkoľajnosti v ňom. Toto samotné je pre podnikateľov tak

ako aj pre fyzické osoby dobrou správou, pretože to sprehľadňuje právny poriadok. Už neexistujú situácie kedy je nejasné či daná osoba na riešenie situácie mala použiť obchodnoprávnu alebo občianskoprávnu úpravu. V súčasnosti sa jednoducho použije právna úprava obsiahnutá v NOZ. Podnikatelia sa nemusia obávať sankcií vyplývajúcich z prípadného zvolenia chybnnej právnej úpravy. Nová úprava ale kladie väčšie nároky na zmluvné strany, a to z dôvodu rozšírenia zmluvnej voľnosti. Úprava zmluvného práva je prevažne dispozitívna, vďaka čomu môžu vznikáť rôzne modifikácie zmlúv, ktoré vytvárajú rôzne nároky jednotlivých zmluvných strán. Zmluvy sa pre prípad možného sporu musia pred ich uzavretím dôsledne posúdiť z mnoho hľadísk. Znalosť novej právnej úpravy môže teda podnikateľov dostať do konkurenčnej výhody a tým minimalizovať straty a zlepšiť tak hospodársku situáciu podniku.

6 Literatúra

Monografie

- BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 2733 s. ISBN 978-80-7380-451-0.
- BĚLOHLÁVEK, ALEXANDER J. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 829 s. ISBN 978-80-7380-413-8.
- ELIÁŠ, KAREL. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012, 1119 s. ISBN 978-80-7208-922-2.
- JANKŮ, Martin. *Nové občanské právo v kostce: (stručný úvod)*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, xx, 311 s. ISBN 978-80-7400-516-9.
- JOSKOVÁ, L. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem: s účinností od 1.1.2014 nahrazuje obchodní zákoník*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 85 s. ISBN 978-80-247-4834-4.
- LASÁK, JAN. *Zákon o obchodních korporacích, obchodní zákoník: srovnávací texty*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, xiii, 357 s. ISBN 978-80-7357-346-1.
- NOVOTNÝ, Petr. *Nový občanský zákoník*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 165 s. ISBN 978-80-247-5166-5.
- OVEČKOVÁ, OĚGA. *Slovník obchodního práva*. Vyd. 1. Praha: Codex Bohemia, 1996, 339 s. ISBN 80-85963-08-6.
- ŠTENGLOVÁ, Ivana. *Smlouva o dílo*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2010, xiii, 220 s. ISBN 978-80-7400-311-0.
- URFUS, VALENTIN. *Historické základy novodobého práva soukromého: Římskoprávní dědictví a soukromé právo kontinentální Evropy*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 1994, 8, 135 s. ISBN 80-7049-107-8.

Právne predpisy

- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (Registr smluv)
- Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Internetové zdroje

- Ceny advokátních služeb přehledně a jasně. *Profiprávník.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://www.profipravnik.cz/p/cenik-pravnich-sluzeb-jake-jsou-ceny-pravniku-a-advokatu-1099.html>
- GÜRLICH, Richard. Nový občanský zákoník: převzetí majetku, postoupení pohledávky a postoupení smlouvy. *Peníze.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-12-24]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/podnikani/257428-novy-obcansky-zakonik-prevzeti-majetku-postoupeni-pohledavky-a-postoupeni-smlouvy>
- Infocentrum: Internetové stránky obchodních korporací – ještě je tu řada rezerv. *Justice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/infocentrum/media/internetove-stranky-obchodnich-korporaci-jeste-je-tu-rada-rezerv/>
- Infocentrum: Prosím o sdělení, které povinné údaje jsou povinné ke zveřejnění na webových stránkách u s.r.o.?. *Justice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/infocentrum/caste-dotazy/prosim-o-sdeleni-ktere-povinne-udaje-jsou-povinne-ke-zverejneni-na-webovych-strankach/>
- Infocentrum: Smlouva o smlouvě budoucí v NOZ. *Justice* [online]. 2013 [cit. 2014-12-24]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/infocentrum/media/smlouva-o-smlouve-budouci-v-noz/>
- KŠB. Když dlužník neplatí včas aneb úroky z prodlení podle nového občanského zákoníku. *PATRIA ONLINE* [online]. 2014 [cit. 2014-12-24]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/pravo/2542185/kdyz-dluznik-neplati-vcas-aneb-uroky-z-prodleni-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku.html>
- MALIŠ, Daniel. Čtyři skutkové podstaty předsmělní odpovědnosti podle NOZ. *Epravo.cz* [online]. 2014, 93920. [cit. 2014-12-24]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/ctyri-skutkove-podstaty-predsmelny-odpovednosti-podle-noz-93920.html>
- Ministerstvo vnitra odesílá poslanecký návrh zákona o registru smluv na koaliční radu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-12-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-odesila-poslanecky-navrh-zakona-o-registru-smluv-na-koalici-radu.aspx>
- MÍKOVEC, Jaroslav. Jednočlenné společnosti se brzy utrhnou ze řetězů. Sláva!. *Ksb.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: http://www.ksb.cz/en/news-publications/articles/1671_jednoclenne-spolecnosti-se-brzy-utrhnou-ze-retezu-slava
- POLANSKÝ, Radim. 92953. Paralyza valných hromad od 1. 1. 2014?. *Epravo.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/paralyza-valnych-hromad-od-1-1-2014-92953.html>

- Smluvní právo: Darovací smlouva. *Justice: Nový občanský zákoník* [online]. 2013 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-ve-zvlastni-casti/darovaci-smlouva/>
- Smluvní právo: Koncepční změny. *Justice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-24]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/koncepcni-zmeny/>
- Smluvní právo: Kupní smlouva. *Justice: Nový občanský zákoník* [online]. 2013 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-ve-zvlastni-casti/kupni-smlouva/>
- Smluvní právo: Zajištění a utvrzení dluhu. *Justice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-24]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/zajisteni-a-utvrzeni-dluhu/>
- Smluvní právo: Změny v obchodních podmínkách. *Justice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-24]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/zmeny-v-obchodnich-podminkach/>
- TOGOTO. TOP TEN: 10 nejdůležitějších změn u akciových společnostech. In: *Zákonyvkapse.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://zakonyvkapse.cz/top-10-10-nejdulezitejsich-zmen-u-akciovych-spolecnosti/>
- Vlastnictví a další věcná práva: Konkrétní změny. *Justice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/vecna-prava/konkretni-zmeny/>
- Vlastnictví a další věcná práva: Možnost nabytí vlastnictví od neoprávněného – silnější ochrana dobré víry nabyvatele. *Justice: Nový občanský zákoník* [online]. 2013 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/vecna-prava/konkretni-zmeny/moznost-nabyti-vlastnictvi-od-neopravneneho/>
- Vlastnictví a další věcná práva: Změny v nabytí vlastnického práva. *Justice: Nový občanský zákoník* [online]. 2013 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/vecna-prava/konkretni-zmeny/zmeny-v-nabyvani-vlastnickeho-prava/>
- Vše o s.r.o. *E-SRO.cz* [online]. 2006 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.e-sro.cz/index.htm>
- Založení družstva. *SČMVD: Svaz českých a moravských výrobních družstev* [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.scmvd.cz/scmvd/druzstevni-podnikani/46-zalozeni-druzstva>
- Z tuzemských podnikatelů se stávají individualisté. *Bisnode* [online]. 2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://www.bisnode.cz/tiskove-zpravy/z-tuzemskych-podnikatelu-se-stavaji-individualiste/>

Prílohy

A. Rozvaha spoločnosti INTERIÉR

Rozvaha - aktíva (tis.Kč)		rok 2012	rok 2013	rok 2014
	AKTÍVA CELKOM	68138	59351	60535
A.	Pohľadávka za upísaný základný kapitál			
B.	Dlhodobý majetok	45926	43606	43645
B.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	0	0	0
B. 1.	Zriaďovacie výdaje			
2.	Nehmotné výsledky výskumu a obdobných činností			
3.	Software			
4.	Oceniteľné práva			
5.	Iný dlhodobý nehmotný majetok	0	0	0
6.	Nedokončený dlhodobý nehmotný majetok			
7.	Poskytnuté zálohy na dlhodobý nehmotný majetok			
B.II.	Dlhodobý hmotný majetok	45817	43555	43585
B. 1.	Pozemky	2385	2385	2385
2.	Stavby	41783	39989	40000
3.	Samostatné hnutelné veci	1396	1181	1200
4.	Pestovateľské celky trvalých porastov			
5.	Základné stádo a ťažné zvieratá			
6.	Iný dlhodobý hmotný majetok			
7.	Nedokončený dlhodobý hmotný majetok	253	0	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlhodobý hmotný majetok			
9.	Oceňovací rozdiel k nadobudnutému majetku			
B.III.	Dlhodobý finančný majetok	109	51	60
B. 1.	Podiely v ovládaných a riadených osobách	109	51	60
2.	Podiely v účtovných jednotkách pod podstatným vplyvom			
3.	Ostatné dlhodobé cenné papiere a podiely			
4.	Pôžičky a úvery - ovládajúca osoba, podstatný vplyv			
5.	Iný dlhodobý finančný majetok			
C.	Obežné aktíva	22158	15704	16850
C.I.	Zásoby	8237	5227	5700
C. 1.	Materiál			
2.	Nedokončená výroba a polotovary	3801	1065	1500
3.	Výrobky			
4.	Zvieratá			
5.	Zbožie	4438	4162	4200
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby			
C.II.	Dlhodobé pohľadávky	0	0	0
C. 1.	Pohľadávky z obchodných vzťahov			

2.	Pohľadávky - ovládajúca a riadiaca osoba			
3.	Pohľadávky - podstatný vplyv			
4.	Pohľadávky za spoločníkov, členov družstva..			
5.	Iné pohľadávky			
6.	Odložená daňová pohľadávka			
C.III.	Krátkodobé pohľadávky	10310	8726	9200
C. 1.	Pohľadávky z obchodných vzťahov	8918	8559	9000
2.	Pohľadávky - ovládajúca a riadiaca osoba			
3.	Pohľadávky - podstatný vplyv			
4.	Pohľadávky za spoločníkov, členov družstva..			
5.	Štát - daňové pohľadávky	260	0	50
6.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	288	167	150
7.	Dohadné účty aktívne			
8.	Iné pohľadávky	844	0	0
C.IV.	Krátkodobý finančný majetok	3611	1751	1950
C. 1.	Peniaze	170	133	150
2.	Účty v bankách	3441	1618	1800
3.	Krátkodobý finančný majetok			
D.I.	Časové rozlíšenie	54	41	40
D. 1.	Náklady ďalších období	54	41	40
2.	Komplexné náklady ďalších období			
3.	Príjmy ďalších období			

Rozvaha pasíva		rok 2012	rok 2013	rok 2014
	PASÍVA CELKOM	68138	59351	60535
A.	Vlastný kapitál	34191	35383	35570
A.I.	Základný kapitál	1520	1520	1520
A. 1.	Základný kapitál	1520	1520	1520
2.	Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely			
A.II.	Kapitálové fondy	0	0	0
A. 1.	Emisné ážio			
2.	Ostatné kapitálové fondy			
3.	Oceňovacie rozdiely z preceneného majetku			
4.	Oceňovacie rozdiely z precenenia pri premenách			
A.III.	Fondy zo zisku	31520	32671	32850
A. 1.	Zákonný rezervný fond	950	950	950
2.	Štatutárny a ostatné fondy	30570	31721	31900
A.IV.	Hospodársky výsledok z minulých rokov	0	0	0
A. 1.	Nerozdelený zisk minulých rokov			

2.	Neuhradená strata minulých rokov			
A.V.	Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia	1151	1192	1200
B.	Cudzie zdroje	33849	23968	24843
B.I.	Rezervy	310	229	250
B. 1.	Rezervy podľa zvláštnych právnych predpisov			
2.	Rezerva na platy a podobné záväzky			
3.	Rezerva na daň z príjmov			
4.	Ostatné rezervy	310	229	250
B.II.	Dlhodobé záväzky	616	727	838
B. 1.	Záväzky z obchodných vzťahov			
2.	Záväzky - ovládajúca a riadiaca osoba			
3.	Dlhodobé prijaté zálohy			
4.	Emitované dlhopisy			
5.	Dlhodobé zmenky k úhrade			
6.	Iné dlhodobé záväzky			
7.	Odložený daňový záväzok	616	727	838
B.III.	Krátkodobé záväzky	12438	5381	5655
B. 1.	Záväzky z obchodných vzťahov	5066	3183	3000
2.	Záväzky ovládajúca a riadiaca osoba			
3.	Záväzky k zamestnancom	765	686	650
4.	Záväzky zo sociálneho zabezpečenia	472	412	450
5.	Štát - daňové záväzky a dotácie	228	157	200
6.	Krátkodobé prijaté zálohy	4714	869	1200
7.	Dohadné účty pasívne	1136	22	100
8.	Iné záväzky	57	52	55
B.IV.	Bankové úvery a výpomoci	20485	17631	18100
B. 1.	Bankové úvery dlhodobé	17473	14545	15000
2.	Bežné bankové úvery			
3.	Krátkodobé finančné výpomoci	3012	3088	3100
C.I.	Časové rozlíšenie	98	0	122
C. 1.	Výdaje budúcich období	98	0	122
2.	Výnosy budúcich období			